

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

ปริญญานิพนธ์
ของ
คณิต พริ้มพราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา
มีนาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

บทคัดย่อ
ของ
คณิต พริ้มพราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา
มีนาคม 2543

คณิต พรหมพราย. (2543). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาค
ปฏิบัติสังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรม ตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538. ปรัญญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์สุรชาติ
ทิตานนท์, อาจารย์สุภาพร ธนะชานนท์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภท
วิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด
ตำแหน่ง หน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารสถาน
ศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และศูนย์วิจัย
และพัฒนาอาชีวศึกษา หน่วย 3 กรมอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 438 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสม
งาน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 376 ฉบับ
(ร้อยละ 86.00) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ มีความคิดเห็นต่อการใช้
แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย
2. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ มีความคิดเห็นต่อการใช้
แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงาน
ที่สังกัด วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระดับเห็นด้วย
3. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่รู้จักและไม่รู้จักแฟ้ม
สะสมงาน มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม ไม่
แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เข้าใจและไม่เข้าใจ
แฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม
ไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เคยใช้และไม่เคยใช้
แฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม
ไม่แตกต่างกัน
6. ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
แฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม
ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF THE OPINION OF ADMINISTRATORS, SUPERVISORS, AND
INSTRUCTORS UNDER THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION
TOWARDS THE USE OF ART PORTFOLIO OF VOCATIONAL EDUCATION
CERTIFICATION CURRICULUM, A.D. 1995

AN ABSTRACT
BY
KHANIT PRIMPRAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education in Art Education
at Srinakharinwirot University
March 2000

Khanit Primprai. (2000). *A Study of the Opinion of Administrators, Supervisors, and Instructors under the Department of Vocational Education towards the Use of Art Portfolio of Vocational Education Certification Curriculum, A.D. 1995*. Master thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Committee : Mr. Surachart Thinanond and Mrs. Supapron Thanachanund.

This study aimed to investigate and compare opinion of administrators, supervisors and instructors under the Department of Vocational Education towards the use of art portfolio of Vocational Education Certification A.D. 1995 according to office, position, education and work experience. The population comprised 438 administrators, supervisors and instructors under the Department of Vocational Education in College of Vocational Education, Technical College and Vocational Educational Research and Development Center. The instrument used for collecting data was questionnaire concerning the opinion towards the use of art portfolio in 3 aspects as : usefulness of portfolio, efficiency of learning evaluation through portfolio and conduct of portfolio. 376 questionnaires were returned and then data were analyzed by mean and standard deviation.

The results revealed that :

1. The opinion of administrators, supervisors and instructors under the Department of Vocational Education towards the use of art portfolio of Vocational Education Certification A.D. 1995 was at a high level as a whole.
2. The opinion of administrators, supervisors and instructors under the Department of Vocational Education towards the use of art portfolio of Vocational Education Certification A.D. 1995 according to office, position, education and work experience was at a high level.
3. When compared those of opinion according to knowledge, understanding, use and agreement, it was found that there was no significant difference.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรม
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

ของ
นายคณิต พริ้มพราย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)
วันที่.....๕.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.2543

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์สุรชาติ ทินานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร ธาระชานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พฤกษ์ สุขเศรษฐศิริ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอน ภาควิชาปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรมตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์สุรชาติ ทินานนท์ ประธานกรรมการ ท่านอาจารย์สุภาพร ณะชานนท์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย และผู้ช่วยศาสตราจารย์พฤทธิ์ สุขเศรษฐศิริ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม ศาสตราจารย์(พิเศษ) อารี สุทธิพันธ์ อาจารย์สุพจน์ โตนวล คุณชัยยุทธ รัตตานุกุล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำในการตรวจสอบแบบสอบถาม ตลอดจนส่งเสริมในการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนสังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้ง 37 แห่ง ที่เปิดสอนประเภทวิชาศิลปกรรม ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ด้านศิลปศึกษา ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พิมล เมฆสวัสดิ์ และอาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ รวมทั้งทุกท่านที่เป็น กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้หากพึงมี ขอโน้มบูชาในพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิทยาทานต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย

คณิต พริมพราย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.....	8
การวัดและประเมินผลประเภทวิชาศิลปกรรม.....	13
ประวัติความเป็นมาของแฟ้มสะสมงาน.....	17
การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน.....	24
เกณฑ์การประเมิน ประเภทวิชาศิลปกรรม.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	40
ประชากร.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	40
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	77

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด และตำแหน่งหน้าที่	44
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	45
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์และอาจารย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	46
4	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความเข้าใจต่อแฟ้มสะสมงานของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์	46
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	48
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	53
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	58
8	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	63
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่รู้จัก และไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน.....	67
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่เข้าใจ และไม่เข้าใจในแฟ้มสะสมงาน.....	68
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่เคยใช้ และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน.....	69
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่หลังไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ มีอัตราการเจริญเติบโตจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและภาคบริการที่ทันสมัย กระแสโลกาภิวัตน์ผลักดันให้ไทยต้องแข่งขันกับนานาประเทศในด้านต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเพื่อศักยภาพในการแข่งขันและยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงในสังคมโลกบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีและความเป็นไทยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศจึงตระหนักถึงการ พัฒนา “คน” และ “คุณภาพของคน” โดยเห็นว่า “คนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ” ดังเห็นได้จากหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาและรุ่งเรืองเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างดี การมุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการผลิตสินค้า การบริการรวมทั้งการเตรียมความพร้อมของกำลังคนที่จะเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 1)

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและ แก้ไขปัญหาต่างๆ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การ วางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการดำรงชีวิตและ ประกอบอาชีพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 1) ระบบการศึกษาเป็นการผลิตคนให้สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านอาชีวศึกษจะต้องสอดคล้องและประสานสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจของ ประเทศเป็นอย่างดี (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2535 : 471) การจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาจึงนับว่ามีความ สำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เพราะเป็นการผลิตและพัฒนาากำลังคนสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับกลาง และระดับสูงให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 53) ซึ่ง ธนู แสงศักดิ์ (2509 : 25) ระบุว่า การอาชีวศึกษา เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ อันจะช่วยให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศบรรลุเป้าหมายได้

จากความสำคัญของการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายที่จะสนับสนุน การศึกษาด้านวิชาชีพอย่างจริงจัง เพื่อต้องการให้การศึกษาด้านนี้สนองความต้องการของการขยายตัวทาง ด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเป็นการผลิตช่างฝีมือตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและ อนาคต สำหรับการพัฒนาการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม และเกษตรกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 33) โดยเฉพาะการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม ได้กำหนดให้มีการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาจิตรศิลป์ สาขาวิชาการออกแบบ สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ สาขาเครื่องประดับอัญมณี สาขาวิชาวิทยาการเจียรไนอัญมณี และสาขาวิชาช่างทองหลวง เพื่อพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุคโลกาภิวัตน์ (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : คำนำ) แต่ในด้านคุณภาพการ-

อาชีวศึกษา พบว่า ยังมีความไม่เข้าใจในหลักการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ชาดแคลนบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และขาดการสร้างมาตรฐานการศึกษาเพื่ออาชีพทำให้คุณภาพของเด็กที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ยังขาดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ ความอดทน และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2541-2544) จึงกำหนดให้มีแผนงานหลักด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปรับปรุงการวัดผลและประเมินผลให้สามารถวัดพัฒนาการด้านคุณสมบัติของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 39 และ 68) นอกจากนี้ในแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดให้มีการปฏิรูปมาตรฐานและตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลเพื่อเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานการเรียนของนักเรียน ซึ่ง กมล สดุดประเสริฐ ระบุว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนในระยะยาวที่หน่วยจัดการศึกษาและหน่วยสนับสนุนจะต้องร่วมมือกันจัดทำให้เป็นระบบในการกำหนดภาระหน้าที่การวางแผนเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย การกำหนดมาตรฐานและการประเมิน ตลอดจนการวางแผนยุทธศาสตร์มาตรฐานการปฏิบัติงานของ นักเรียนพร้อมด้วยตัวชี้วัดเป็นกลไกสำคัญของการศึกษาที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ของคณะครูในแต่ละสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของนักเรียนในระดับชั้นและสาขาวิชาต่าง ๆ นักการศึกษาต้องหันมาทำงานด้านวิชาการเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้มากขึ้น เช่น การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักเรียน (Student Performance Standard) พร้อมทั้งการกำหนดตัวชี้วัด (Indicators) มาตรฐานเอาไว้ให้ครูพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลอันจะนำไปสู่การให้สถานศึกษาได้ทบทวนสมรรถภาพของตนเองและการประเมินตนเอง (กมล สดุดประเสริฐ. 2523 : 21 - 28)

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาในระดับต่างๆ เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีผลจากการวัดเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาในการที่จะปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนวการประเมินหลักสูตร แบบเรียน และการใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของโรงเรียนและยังช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้ถูกวิธียิ่งขึ้น (อนันต์ ศรีโสภณ. 2520 : 1) ซึ่งวิธีการวัดผลของครูโดยทั่ว ๆ ไป นิยมใช้ข้อทดสอบหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการตัดสินใจผลการเรียนของนักเรียน โดยไม่ได้คำนึงธรรมชาติของวิชา จุดมุ่งหมายของวิชาและการนำวิชานั้นๆ ไปใช้โดยเฉพาะการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพที่ต้องการให้ผู้เรียนนำความรู้หรือทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนรู้ไปใช้ปฏิบัติได้มากกว่าการท่องจำได้ หรือเข้าใจตามทฤษฎีต่างๆ เท่านั้นโดยไม่ได้ทำการทดลองปฏิบัติจริง ดังนั้นในการสอบวัดผลควรจะให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่างๆ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติ มิใช่วัดแค่เฉพาะพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดเท่านั้น เพราะแบบทดสอบทางด้านนี้สร้างได้ง่ายกว่า ไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก

การฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นในการนำไปใช้ประกอบอาชีพ จึงมีเวลาให้ฝึกภาคปฏิบัติมากเป็นพิเศษ จะมีภาคทฤษฎีเพียงเล็กน้อยที่เรียกว่าทฤษฎีห้วงงานเท่านั้น เพราะยึดหลักการให้ทำได้มากกว่าเขียนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะงานอาชีพที่จะต้องทำออกมาเป็นรูปธรรม (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 1) ถึงแม้ว่าหลักสูตรได้มีการกำหนดอย่างดีสักเพียงใด ถ้าผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ไม่ศึกษาทำความเข้าใจ ไม่หาวิธีสอนวิธีวัด และประเมินผลการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (สุนทร พานิชกุล. ม.ป.ป. : 1) การประเมินแฟ้มสะสมงานจึงเป็นวิธีการที่ให้อารมณ์เกี่ยวกับพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนเป็นรายบุคคลสามารถเห็นรายละเอียดของการพัฒนา การเห็นจุดเด่นจุดด้อยในกระบวนการเรียนรู้ ในหลักสูตรผู้สอนและ

ผู้เรียนต่างมีโอกาสที่จะช่วยใช้สารสนเทศในแฟ้มงานพัฒนาตนเองได้ (ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์, 2540 : 7) และการที่จะทราบว่าจัดการศึกษาได้ผลสำเร็จเพียงใดหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีการวัดประเมินซึ่งไม่เพียงแต่จะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลในภาคปฏิบัติของนักศึกษา โดยเฉพาะการวัดวิธีปฏิบัติงานจะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เนื่องจากในการเรียนได้รับฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญก่อให้เกิดความคล่องแคล่วในงาน (อุทุมพร จามรمان, 2540 : 60) และปัจจุบันการวัดผลในภาคปฏิบัตินั้น ปรากฏว่ายังอยู่ในรูปแบบที่ค่อนข้างมีความเป็นปรนัยและยังมีส่วนน้อย (เผียน ไชยศรี และคณะ, 2525 : 38) สิ่งนี้เองที่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ดังเช่น สายอาชีวศึกษา การวัดภาคปฏิบัติจึงเป็นการวัดด้านหนึ่ง จะก่อให้เกิดความสามารถที่นำไปใช้ได้ เพราะนำมาจากความรู้ความเข้าใจการสังเคราะห์ความรู้ที่รักใคร่ ชื่นชมในงานและแคล่วคล่องในงาน การตรวจสอบความคล่องแคล่วดังกล่าวในประเทศไทยที่เป็นมาตรฐานยังมีน้อยอยู่มาก (อุทุมพร จามรมาน, 2540 : 60) เพราะเป็นการวัดที่มีโอกาสของความเป็นปรนัย ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงน้อยกว่าวัดแบบอื่น ๆ (เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์, 2529 : 16) จึงน่าที่จะศึกษาหาทางปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือทางด้านนี้ให้มีคุณภาพและมีทัศนคติที่ดีต่อพัฒนาผลงาน ตามคำสั่งที่ ศธ. 0911/306 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2541 ตามที่กรมอาชีวศึกษามีนโยบายให้นำวิธีการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงและการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา เตรียมจัดโครงการเผยแพร่วิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และขอความอนุเคราะห์ศึกษานิเทศก์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 1-5 และคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ มาร่วมประชุมปรึกษาเพื่อวางรูปแบบและกำหนดแผนงานการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันในการปฏิบัติ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2541 : ก)

การจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษานั้น นับว่าเป็นการลงทุนที่ยิ่งใหญ่ประการหนึ่งของประเทศ เพราะเป็นผู้รับผิดชอบด้านกำลังคนขั้นเทคนิคระดับกลางในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้มีคุณภาพจึงจะทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศบรรลุเป้าหมายได้ (จำเนียร กำจัด, 2524 : 2) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคน สาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับกลางและระดับสูงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2525-2529 กล่าวถึงการอาชีวศึกษาที่คำนึงถึงความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาภาคปฏิบัติทางช่าง โดยระบุไว้ในแนวนโยบายและมาตรการพัฒนาการอาชีวศึกษาว่า จะปรับปรุงหลักสูตรเน้นหลักภาคปฏิบัติร้อยละ 80 ส่วนภาคทฤษฎีและวิชาสามัญจะลดเหลือร้อยละ 20 (กรมอาชีวศึกษา 2538 : ง) ดังนั้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติจึงเป็นหัวใจของหลักสูตรการอาชีวศึกษา ซึ่งการศึกษาภาคปฏิบัตินั้นผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้ทักษะด้านปฏิบัติ (Behavioral Skills) มากกว่าทักษะทางด้านสติปัญญา (Intellectual Skills) ซึ่งสัมฤทธิ์ผลของภาคปฏิบัติ ไม่สามารถจะทำให้ได้ผลดีโดยการสอบข้อเขียนหรือสอบปากเปล่า ดังนั้นรูปแบบของการสอบ ความยุติธรรมและความถูกต้องตรงกันของการวัดและประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติ จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะจะต้องวัดผลและประเมินผลทั้งวิธีการ (Procedures) และผลงาน (Products) ไม่ใช่วัดเฉพาะผลลัพธ์สุดท้ายของการปฏิบัติงาน (End Product) เท่านั้น และยังเป็นการวัดรายบุคคล วัดความสามารถในการปฏิบัติงานมากกว่าที่จะวัดความรู้เกี่ยวกับงาน การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบในกระบวนการเรียนการสอนเพราะการประเมินผลที่ดีทำให้ผู้สอนทราบผลที่เด็กได้รับจากโรงเรียน (วาริ อินทวิธา, 2515 : 1) โดยใช้จุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นเกณฑ์พิจารณาตัดสิน เพราะการประเมินผลที่ดีถูกต้องตามหลักวิชาการจะสามารถทำให้ครูได้ทราบถึงผลการเรียนและติดตามปรับปรุงการสอนตลอดจนเนื้อหาพร้อมทั้งให้ทราบถึงความสามารถของนักเรียนว่าจะ

อยู่ระดับใด โดยใช้จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์การพิจารณา แบบประเมินผลที่ดีจะต้องคำนึงถึงความพอดีและประสิทธิภาพแม่นยำเที่ยงตรงและในทางตรงกันข้ามหากการประเมินผลไม่ชัดเจนก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง (ทวีเกียรติ ไชยยงยศ. 2532 : 45) ทำให้การให้คะแนนหรือการกำหนดเกรดเพื่อแทนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ไม่ได้มาตรฐานตามที่ต้องการ ซึ่งครูผู้สอนก็พยายามยึดถือมาตรฐานการที่ตนคิดว่าดีที่สุดในการตัดสิน ขั้นตอนการให้คะแนนมีรูปแบบที่ซับซ้อนยุ่งยาก ทำให้การให้คะแนนหรือเกรดเปรียบเสมือนกำแพงกันสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนและอาจารย์ผู้สอน (ศศิธร ชูตินันท์กุล. 2536 : 1) ในการพัฒนาการเรียนการสอนต้องมีการสำรวจและประเมินสภาพปัจจุบัน ด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการวินิจฉัยปัญหา กำหนดทิศทางการเรียน ให้ดำเนินไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังให้มีความชำนาญเฉพาะด้านมีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติ ที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : ข) ครูผู้สอนที่ดีจะต้องพิจารณาสภาพการเรียนการสอนทุกด้านให้สอดคล้องกัน จึงจะทำให้นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (กานดา พูนลาภทวี. 2528 : 5) การถือเอาการวัดผลและการประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนเป็นแนวทางใหม่ที่เกิดจากความพยายามแสวงหาวิธีจัดข้อบกพร่องในการวัดและประเมินผลแบบเดิม โดยการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองสนับสนุนให้เพื่อนร่วมชั้น ครูวิชาอื่น ๆ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งการประเมินผลวิธีนี้ได้รับการพัฒนาและใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศแถบตะวันตก ทั้งยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ในราวปี 1987 เป็นต้นมา (Aschbacher. 1991 : 275 - 276) โดยเรียกการประเมินผลแบบนี้ว่า “การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน” (Portfolio Assessment) เป็นการตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนจากหลักฐานแสดงการดำเนินงาน ซึ่งบรรจุอยู่ในห่อ กระเป๋า ซอง หรือแฟ้มรวบรวมกระบวนการผลิตและผลผลิตไว้ด้วยกัน เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้เห็นภาพความพยายามตลอดจนขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบ (อุทุมพร จามรมาน. 2540 : 3) การที่แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เก็บสะสมข้อเสนองานทั้งหมดของนักเรียนไว้ทำให้เห็นภาพผู้เรียนแต่ละคนอย่างชัดเจน สามารถนำแฟ้มมาใช้ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นการวินิจฉัยข้อบกพร่อง การประเมินความก้าวหน้า การหาจุดเด่นของผู้เรียน (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. 2538 : 34) แฟ้มผลงานเป็นการเก็บรวบรวมงานอย่างมีจุดประสงค์ จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถ กระบวนการและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในสหรัฐอเมริกา การประเมินผลการเรียนด้วยแฟ้มสะสมงานเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย เช่น รัฐเวอร์มอนต์ (Vermont) ได้นำไปใช้การประเมินผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างเป็นทางการ แทนวิธีดั้งเดิมที่ใช้แบบทดสอบทั่วทั้งรัฐ (Herman and Winters. 1992 : 48-74) ได้กล่าวถึงครูนักการศึกษาและผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่า เป็นวิธีการประเมินผลที่ใช้ได้ดีกว่าวิธีเดิม ในกรณีที่สามารถตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริงหรือไม่ และนักเรียนมีความสามารถไต่จากจากการแสดงออก (Performance) ทั้งทางด้านสติ ปัญญา ด้านร่างกาย และด้านความรู้สึก ดังนั้นข้อมูลจากแฟ้มสะสมงานจึงเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญในการตัดสินใจ การวางแผนจัดการศึกษาและเอื้ออำนวยให้ ครู-อาจารย์สามารถประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ครู-อาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้ให้ความสนใจและนิยมนำไปใช้ประเมินผลการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น การเขียน การอ่าน เลขคณิต และศิลปะ โดยครู-อาจารย์จะแนะนำให้นักเรียนเลือกงานที่คิดว่ามีคุณภาพดีมารวมไว้ในแฟ้ม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นดัชนีบอกแนวความคิด วิธีทำงาน และผลการเรียนรู้ สำหรับในประเทศไทยการประเมินผลด้วย

แฟ้มสะสมงานยังมีผู้รู้จักน้อย (บุญเชิด ภิญโญนนท์พวงษ์. 2540 : 3) อีกทั้งยังมิได้มีการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก และใช้อย่างกว้างขวาง ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ ส่วนใหญ่จึงขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญ ในการนำวิธีประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการ จัดการศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. 2541 ก.) ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ในการ นำการประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงานมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน จึงมีนโยบายให้นำวิธีการจัดการเรียน การสอนตามสภาพจริง และการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา โดยมอบหมายให้ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ ดำเนินโครงการเผยแพร่วิธีการประเมิน วางรูปแบบการประเมิน และกำหนดแผนงานในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อให้ครู-อาจารย์ นำไปใช้เป็นแนวทาง ปฏิบัติตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป นอกจากนี้กรมอาชีวศึกษาโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. 2541 : ข) ยังได้จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการผลการเรียนโดยใช้แฟ้ม สะสมงานขึ้น ในระหว่างวันที่ 20-23 กรกฎาคม 2541 เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจให้กับครู-อาจารย์ และ บุคลากร การไม่ได้ศึกษาวิจัยเพื่อหาความเป็นไปได้มาก่อน ย่อมนำมาสู่ปัญหาการจัดการศึกษาทั้งด้านการ ปฏิบัติและด้านการบริหาร ซึ่งอาจเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อนจนยากจะแก้ไขให้ทันเหตุการณ์ได้ จากปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันสภาพการเปลี่ยนแปลง ปัญหาการวัดและประเมินผลการศึกษา และปัญหานโยบายการนำแฟ้มสะสมงานใช้ประเมินการเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ดังกล่าว มาผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาความคิดเห็นและวิธีปฏิบัติงานจากผู้บริหาร ศึกษาานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาค ปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม ว่ามีความเห็นและแนวทางการจัดการศึกษา ที่เกิดจากองค์ประกอบของการ นำแฟ้มสะสมงานมาใช้ ประเมินผลการเรียนอย่างไร เพื่อส่งเสริมให้จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร- วิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ บรรลุ วัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษาานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ในด้าน ประโยชน์ของแฟ้มสะสม ด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และด้านการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานำผลงานวิจัยไปพิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อกรมอาชีวศึกษา
2. นำผลไปใช้พัฒนากิจกรรมการวัดและประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงาน ของสถานศึกษาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนของนักศึกษา ประเภทวิชาศิลปกรรม ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. ส่งเสริมมาตรฐานการพิจารณาประเมินผลงาน โดยใช้แฟ้มสะสมงานในการจัดการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในสถานศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการในสถานศึกษาระดับประโยควิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา ซึ่งเปิดสอนประเภทวิชาศิลปกรรม

กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม ผู้ทำหน้าที่สอนในระดับประโยควิชาชีพ ประเภทศิลปกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

รวมประชากรทั้งสามกลุ่มเป็นจำนวน 438 คน จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา 37 แห่ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด และตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตร-วิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สังกัดกรมอาชีวศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ในด้านการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ประเภทวิชาศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่มีต่อความคิดเห็นทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสม

2.2 ด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

2.3 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินผล หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์ แปรผล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีหรือที่เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการในสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารบุคลากร โดยส่งเสริมและควบคุมการปฏิบัติงานของอาจารย์และนักเรียนในสถานศึกษา ที่เปิดสอนระดับประโยควิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา

3. ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ศึกษานิเทศก์ของกรมอาชีวศึกษา ทำหน้าที่ด้านวิชาการสนับสนุนนโยบายให้เป็นรูปแบบในทิศทางเดียวกัน กำกับติดตามให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาที่ใช้แฟ้มสะสมงาน

4. อาจารย์ ผู้สอนประเภทวิชาศิลปกรรมในระดับประโยควิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา และเป็นผู้ประเมินผลงานนักเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

5. แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) หมายถึง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมผลงานของนักเรียนมาสะสมไว้อย่างเป็นระบบและมีจุดมุ่งหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะของผู้เรียนที่แสดงถึงความพยายามเจตคติ แรงจูงใจ ความเจริญงอกงาม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่างๆ ให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเสนอแนะที่สะท้อนหรือบอกความสามารถทางการเรียนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรมอันเปรียบเสมือนตัวแทนบอก

ความสามารถเป็นลำดับขั้น

6. ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้แสดงถึงความรักชอบต่อหน้าที่และสะท้อนงานของตนเอง ซึ่งแสดงว่าผู้ เรียนอยู่ในกระบวนการประเมินตนเอง จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. ความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงาน เป็นกระบวนการเรียนและการประเมินผลและเป็นเครื่องมือควบคุมการ จัดระบบการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะงานเพื่อปรับปรุงการเรียนให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

8. ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายที่แสดงถึงผลงาน ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในหลายส่วนของการเรียนรู้ การ เลือกเนื้อหา เกณฑ์การคัดเลือกและระดับคะแนนรวม ทั้งเป็นหลักฐานที่สะท้อนการประเมินตนเอง ตามความ สามารถที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและส่งเสริมในสิ่งที่นักเรียนบกพร่อง พัฒนา ผู้เรียนไป สู่เกณฑ์มาตรฐานได้ตามศักยภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็นการศึกษาแนวคิดของประชากร จำนวน 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วย- ผู้อำนวยการศึกษาในระดับประโยควิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนประเภทวิชาศิลปกรรม ศึกษาในเขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค ประเภทวิชาศิลปกรรม และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชา ศิลปกรรม ผู้ทำหน้าที่สอนในระดับประโยควิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้งหมด 438 คน ในสังกัด กรมอาชีวศึกษา จำนวน 37 แห่ง ที่เปิดสอน

ตัวแปรต้น คือ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และหน่วยงานที่สังกัด

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ประเด็นที่จะศึกษาประกอบด้วยปัญหา การวัดผลประเมินผล ปัญหาด้านนโยบายที่แตกต่างกันตามสถานภาพและความคิดเห็น โดยศึกษาทั้ง 3 ด้าน ให้ครอบคลุมประกอบด้วย

1. ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน
2. ความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน
3. ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสาร ข้อเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่เป็นปัจจัยต่อการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
2. การวัดและประเมินผลประเภทวิชาศิลปกรรม
3. ประวัติความเป็นมาของแฟ้มสะสมงาน
4. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน
5. เกณฑ์การประเมิน ประเภทวิชาศิลปกรรม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาศิลปกรรม

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมอาชีวศึกษา. 2539 : ก)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2538 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพเป็นผู้ที่มีปัญหาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียน ได้อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพความสนใจและโอกาสของตนเอง ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่นและชุมชน (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : คำนำ)

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้านมีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกรเรียนอย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียนสะสม ผลการเรียนรู้เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้ผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงานท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : ง)

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ทุกวิธีที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย
2. เวลาเรียน
 - 2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียน 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร
 - 2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดผู้เรียนได้เรียนได้ไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์
3. หน่วยกิต
 - 3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต
 - 3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 - 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 32 - 48 คาบเรียน รวมเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 36-54 มีค่า 1 หน่วยกิต
 - 3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชาและ
กิจกรรม ดังนี้

- 4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน
- 4.2 หมวดวิชาชีพ
 - 4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน
 - 4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ
 - 4.2.3 วิชาชีพเลือก
- 4.3 หมวดวิชาเลือก
- 4.4 หมวดกิจกรรม

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน
โครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5. การฝึกงานหรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการหรือ
สถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
หรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อ
พัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียน
ปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ
จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการ
กลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรได้ปรับปรุง
เนื้อหาของรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดแต่ละบุคคลตามความเหมาะสมของการเรียน
(กรมอาชีวศึกษา. 2538 : ฉ)

จุดประสงค์สาขาวิชา

สาขาวิชาจิตรศิลป์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในวิชาชีพ จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ พร้อมทั้งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเชิงศิลปะและธุรกิจศิลป์
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในงานวิชาชีพ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันและพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบอาชีพ

สาขาวิชาการออกแบบ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความสามารถปฏิบัติงานในระดับช่างฝีมือเขียนแบบตกแต่งบ้าน เขียนแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนาดเล็ก ออกแบบและทำต้นฉบับสิ่งพิมพ์
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานในระดับช่างฝีมือเฉพาะกลุ่มวิชาที่เลือกศึกษาได้อย่างชำนาญ ดังนี้ คือกลุ่มออกแบบตกแต่ง กลุ่มออกแบบผลิตภัณฑ์ กลุ่มออกแบบพาณิชย์ศิลป์
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถคิดสร้างสรรค์ การเขียนแบบทำต้นฉบับสิ่งพิมพ์อย่างมีทักษะและสามารถจัดการเชิงธุรกิจได้ โดยสอดคล้องกับตลาดแรงงานในยุคเทคโนโลยีการสื่อสาร
4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีระเบียบ ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานในระดับช่างฝีมือหัตถกรรมอย่างมีประสิทธิภาพต่อการประกอบอาชีพอิสระ
2. ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิตงานศิลปหัตถกรรมด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถจัดการเชิงธุรกิจได้
3. ให้มีกณินัยและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายบ้านเมือง
4. ตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น อนุรักษ์ให้แพร่หลายและดำรงอยู่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมชาติสืบไป
5. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตและเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะระดับช่างฝีมือในการประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
2. เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถไปประกอบอาชีพอิสระในการซ่อมเครื่องหนัง การผลิตเครื่องหนังอยู่กับบ้าน และผลิตงานเครื่องหนังระดับล่าง ระดับกลาง เพื่อจำหน่าย
3. เพื่อให้เป็นผู้มีจรรยาบรรณ ในวิชาชีพของตนเอง
4. เพื่อให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางานอาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า
6. เพื่อให้มีทัศนคติ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพอุตสาหกรรมเครื่องหนัง

สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพด้านเครื่องเคลือบดินเผาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
3. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดี ในการปฏิบัติงาน มีวินัยและจรรยาบรรณ ในงานอาชีพสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพ
4. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการประกอบสัมมาอาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ

สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์

จุดประสงค์

1. มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั่วไปทางด้านงานถ่ายภาพ งานวีดิทัศน์และงานการพิมพ์
2. มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติเฉพาะกลุ่มวิชาที่เลือกศึกษาได้อย่างชำนาญ เช่น งานการถ่ายภาพศิลปะและงานห้องปฏิบัติการถ่ายภาพขาวดำ ภาพสี งานการถ่ายภาพโฆษณา การผลิตงานทางด้านวีดิทัศน์ และงานห้องปฏิบัติงานสตูดิโอ งานปฏิบัติการพิมพ์
3. มีความรู้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในงานด้านการถ่ายภาพ งานด้านวีดิทัศน์และงานด้านการพิมพ์อย่างมีทักษะและสามารถจัดการเชิงธุรกิจได้ โดยสอดคล้องกับตลาดแรงงานในยุคเทคโนโลยีการสื่อสาร
4. มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ขยันหมั่นเพียร มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ในวิชาชีพช่างเครื่องประดับอัญมณี อย่างเพียงพอต่อการนำไปประกอบอาชีพอิสระ และในสถานประกอบการ
2. เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้และพัฒนางานอาชีพให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และการสร้างกิจนิสัยที่ดีในการทำงานอุทิศงานเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของสังคมส่วนรวม
4. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในคุณภาพที่ดี

สาขาวิชาวิทยาการเจียรไนอัญมณี

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเจียรไนอัญมณี
2. เพื่อให้เจตคติที่ดีในการประกอบสัมมาอาชีพด้านการเจียรไนอัญมณี มีศรัทธาในการประกอบอาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้
3. เพื่อให้มีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน มีวินัยและจรรยาบรรณในงานอาชีพสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพได้
4. เพื่อให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
5. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานและนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาวิชาช่างทองหลวง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ภาควิชา และภาคปฏิบัติในงานช่างทองหลวง เพื่อเป็นการอนุรักษ์งานช่างทองหลวง ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบต่อไป
2. เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยอดทน ขยันหมั่นเพียร ประหยัด เคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ดำรงตนอยู่ในคุณธรรมและขอบเขตกฎหมาย
3. เพื่อสร้างช่างฝีมือทางด้านงานช่างทองหลวง ให้เป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์งานช่างโบราณ และทางด้านงานสมัยโบราณให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเป็นแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต
4. เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำความรู้ทางด้านโบราณ และงานสมัยนิยมมาใช้สร้างงานให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 10)

การวัดผลและการประเมินผลประเภทวิชาศิลปกรรม

ในการสอนวิชาใดก็ตามถ้าพิจารณาเกี่ยวกับวิชาที่สอนอย่างละเอียด จะพบว่ามีส่วนประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้เรียน เนื้อหาวิชา และครูผู้สอน ส่วนประกอบทั้งสามนี้ย่อมเกี่ยวโยงกับวิธีสอน

สื่อการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผล (อาร์ สุธิพันธ์. 2515 : 149) จะเห็นได้ว่า การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน

การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่จะได้มาซึ่งปริมาณ จำนวนหนึ่งอันมีความหมายแทนขนาดสมรรถภาพนามธรรมที่นักเรียนแต่ละคนมีอยู่ในตัว เครื่องมือการวัดผล ได้แก่ ข้อสอบ หรือแบบทดสอบ ใช้ทำหน้าที่แปลสมรรถภาพนามธรรมให้ออกมาเป็นตัวเลขหรือคะแนน ซึ่งเป็นส่วนที่ทุกคนเข้าใจเป็นอย่างดีและค่าไม่เปลี่ยนแปลง โดยหวังที่จะเห็นสภาพของโครงสร้างส่วนใหญ่ทั้งหมด (ซวาล แพร์ตกุล. 2509 : 127) เครื่องมือของการวัดผล ได้แก่ แบบทดสอบ ซึ่งก็มีทั้งแบบทดสอบภาคทฤษฎีและแบบทดสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test) แบบทดสอบทั้งสองแบบนี้ จัดว่าเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เชิงวิชาการ ที่จะทำหน้าที่วัดว่าผู้เรียนที่เรียนมาแล้วและเจริญอกงามเท่าใดอันเป็นเรื่องราวของอดีต การวัดผลจะมีความเชื่อมั่นเที่ยงตรงได้ก็ขึ้นอยู่กับแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ซึ่งแบบทดสอบที่มีคุณภาพดีประกอบด้วยลักษณะสำคัญหลายประการ (ซวาล แพร์ตกุล. 2509 : 110 - 123) คือ

1. แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ตามความมุ่งหมาย คือ คะแนนจากแบบทดสอบนั้นสามารถให้ความหมายแก่เราตรงตามที่เราต้องการ

2. แบบทดสอบที่ดีต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้เรียนอ่านคำถามแล้วเข้าใจชัดเจนว่าคำถามอะไร ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องไม่ใช่คำถามที่คลุมเครือ ผ่งกลเม็ดหรือตีปีปากให้ผู้เรียนงงคำถามที่ดีนั้นถ้าผู้เรียนนั้นเรียนมาแล้วจะทราบแนวคำตอบทันที

3. แบบทดสอบที่ดีต้องมีความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง แบบทดสอบที่มีความแจ่มชัด 3 ประการ คือ ความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม ความแจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานในการให้คะแนน และความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนนนั้น ๆ

4. แบบทดสอบที่ดีต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถแจกแจงผู้เรียนออกเป็นประเภท ๆ ได้ตั้งแต่อ่อนสุดถึงเก่งสุด

5. แบบทดสอบที่ดีต้องเชื่อมั่นได้ (Reliability) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถให้คะแนนคงที่แน่นอน ไม่แปรผัน อนุภาหรือตาซังที่ไวใจได้ แม้จะนำข้อสอบนั้นมาวัดก็ครั้งก็จะได้คะแนนเท่าเดิม

นอกจากนั้น ซวาล แพร์ตกุล (2509 : 129-130) ได้เสนอแนวทางในการออก ข้อสอบว่าจะต้องใช้คำถามนั้นเป็นตัวแทนของความรู้ความสามารถที่เราต้องการวัด เช่น เขียนคำถามให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการวัด อย่าถามคำถามหรือถามลวงให้ผู้เรียนเข้าใจผิด เมื่อออกข้อสอบแล้วลองนึกถามตนเองว่า จะต้องตรวจให้คะแนนและตัดสินใจอย่างไร ผลการสอบจึงเชื่อมั่นเที่ยงตรงและเมื่อทดสอบแล้ว ต้องนำข้อสอบและคะแนนนั้นมาวิเคราะห์อีกครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่าข้อสอบยากหรือง่ายเกินไปหรือไม่ มีใครสอบได้สอบหรือไม่ เพราะเหตุใด จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดีขึ้นได้อย่างไร และครูผู้สอนเองจะมีการแก้ไขการสอนและปรับปรุงแบบทดสอบอย่างไรดีอีกด้วย

แม้ว่าการวัดผลการวัดเขียนจะเป็นการวัดผลเชิงคุณภาพหรือเชิงคุณค่า ซึ่งเป็นการวัดเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยากมากที่จะให้เกิดความเที่ยงตรง แต่ครูผู้สอนก็ต้องพยายามที่จะใช้หลักการวัดผล เพื่อให้การวัดผลมีความเที่ยงตรงขึ้นมาบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้ความยุติธรรมต่อผู้เรียนดีกว่าไม่ทำอะไรเลย การวัดผลและประเมินผลที่ดีนั้น นักวัดผลการศึกษาแนะนำว่าให้วัดบ่อย วัดหลาย ๆ เรื่องจึงจะดี การเรียนการวัดเขียนมีเนื้อหามากมายสามารถวัดผลบ่อย ๆ และวัดผลหลาย ๆ เรื่องได้ มีใช้วัดผลเฉพาะภาคปฏิบัติ

อย่างเดี่ยว (ทวีเกียรติ ไชยงยศ. 2532 : 122)

นอกจากนั้น ยังมีนักวิชาการศิลปศึกษาอีกหลายคนได้สร้างตารางให้คะแนนซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบอิงเกณฑ์ เช่น ทวีเกียรติ ไชยงยศ (2532 : 123 – 124) ได้สร้างตารางให้คะแนนการวาดภาพคนจากแบบทดสอบภาคปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

แบบประเมินความสามารถในการวาดเขียน (วาดภาพคน)

ภาพที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....รหัส.....

ส่วนประกอบของการวาดภาพคน ที่ต้องการประเมิน	คะแนน					
	1	2	3	4	5	รวมคะแนน
สัดส่วน						
รูปทรง						
แสง – เงา						
ความสมดุล						
การแรเงาหน้า แสง – เงา						
รวมคะแนน						

ตารางการวาดภาพคนจากแบบทดสอบภาคปฏิบัติของ ทวีเกียรติ ไชยงยศ

ตารางให้คะแนนซึ่งสร้างโดย ทวีเกียรติ ไชยงยศ ยังสอดคล้องกับการประเมินผลตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งใช้หลักการประเมินผลตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2523 โดยกำหนดรูปแบบเครื่องมือวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ในการสร้างตารางวัดแบบนี้จะต้องตั้งหัวข้อที่ต้องการวัดก่อน โดยการตีความจากจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ตัวอย่างการสร้างตารางวัดผลการสอบภาคปฏิบัติวิชาออกแบบซึ่งมีความสอดคล้องกัน ของประพันธ์ บุญเลิศและคณะ (2525 : 33 - 47) ดังนี้

หัวข้อที่วัด – ประเมินผล	ค่าประมาณที่ควรได้					
	0	1	2	3	4	
ความคิดสร้างสรรค์						
การจัดภาพ						
การใช้สี						
ความงาม						
ประโยชน์ที่นำไปใช้						
ผลงานสำเร็จ						

ตารางวัดผลการสอบภาคปฏิบัติของ ประพันธ์ บุญเลิศและคณะ

ค่าประมาณที่ได้ มีความหมายดังนี้

0	คะแนน	หมายถึงต้องปรับปรุง
1	คะแนน	หมายถึงเกือบพอใช้
2	คะแนน	หมายถึงพอใช้
3	คะแนน	หมายถึงดี
4	คะแนน	หมายถึงดีมาก

การที่จะดำเนินการให้คะแนนผลงานการวาดเขียนตามตารางประเมินผล ควรจะต้องดำเนินการจัดอันดับคุณภาพของผลงานตามหลักการประเมินผลด้วยวิธีการจัดอันดับคุณภาพของผลงาน ดังนี้คือ (ชวาล แพรัตกุล. 2509 : 76-77)

1. พิจารณาจัดอันดับคุณภาพของผลงานออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคุณภาพดี กลุ่มคุณภาพปานกลาง และกลุ่มคุณภาพต่ำ

2. นำกลุ่มที่มีคุณภาพที่ดี มาพิจารณาอันดับเรียงจากดีที่สุดไปหาต่ำสุดของกลุ่มดี แล้วนำกลุ่มที่มีคุณภาพปานกลาง มาพิจารณาจัดอันดับจากดีที่สุดไปหาต่ำสุดของกลุ่มปานกลาง และนำกลุ่มที่มีคุณภาพต่ำสุด มาจัดคุณภาพเช่นเดียวกับกลุ่มดีและกลุ่มปานกลาง

3. นำผลงานทั้ง 3 กลุ่ม มาวางซ้อนกัน จากกลุ่มคุณภาพดีอยู่บนสุด ถัดลงไปคือ กลุ่มคุณภาพปานกลาง ส่วนกลุ่มคุณภาพต่ำสุดอย่างล่างสุด แล้วพิจารณาความเหมาะสมของอันดับครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะรอยต่อระหว่างกลุ่ม ถ้ายังไม่เหมาะสมก็จัดเรียงอันดับเสียใหม่จนแน่ใจว่าเหมาะสมดีแล้ว

4. พิจารณาให้คะแนน โดยใช้ตารางประเมินผลของผู้เรียนแต่ละคน โดยให้คะแนนควรจะต้องพยายามให้คะแนนแตกต่างกันไปตามลำดับให้ได้ ยกเว้นหลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น จึงจะให้คะแนนเท่ากัน

5. นำคะแนนที่ได้จัดการกระทำตามกระบวนการทางสถิติ เพื่อวินิจฉัยตีราคา คุณค่าและชี้ขาดเป็นผลสรุปว่า ผู้เรียนคนนั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใดสอบได้หรือสอบตก เป็นต้น (ชวาล แพรัตกุล 2509 : 347-374) ในการเรียนการสอน ต้องมีการสำรวจและประเมินผลสภาพปัจจุบันด้วยการวัดและประเมินผลการสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการวินิจฉัยปัญหา กำหนดทิศทางการสอนให้ดำเนินไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และครูผู้สอนก็สามารถพิจารณาถึงการจัดสภาพการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะทำให้แก่นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (กานดา พูนลาภทวี. 2528 : 1)

ผลงานประเภทวิชาศิลปกรรม เป็นผลจากการที่แต่ละบุคคลดึงเอาการรับรู้ ความประทับใจที่ได้จากประสบการณ์ในอดีตถ่ายทอดออกมาเป็นรูป ตามความคิดเห็นและความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะให้ผลงานศิลปะนั้น ๆ มีลักษณะที่เหมือนกัน แม้จะได้รับการสอนแบบเดียวกันก็ตาม ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้การวัดผลและประเมินผลเป็นเรื่องยาก แต่ถึงอย่างไรครูผู้สอนก็จำเป็นต้องทำการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่าการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้หรือไม่ (นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. 2525 : 144)

จากเอกสารที่อ้างถึงสรุปได้ว่า การประเมินผลงานประเภทวิชาศิลปกรรม คงไม่ใช่เฉพาะการสอนภาคปฏิบัติครั้งสุดท้ายมาประเมิน แต่ควรจะต้องประกอบด้วย การวัดจากหลาย ๆ เรื่อง เช่น ด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปะ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับศิลปะ และทักษะปฏิบัติในด้านศิลปะ เป็นต้น

ประวัติความเป็นมาของแฟ้มสะสมงาน

การวัดผลการเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบการเรียนการสอนเพราะผลของการวัดจะนำไปใช้สำหรับแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินประเมินผลนักเรียน การวัดผลที่ดีจึงต้องเลือกใช้วิธีการวัดให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ดังนั้นนักวัดผลจึงได้คิดและพัฒนาวิธีการวัดมาตลอด นับตั้งแต่การใช้ห้องสมุด การสอบปากเปล่า การสอบด้วยข้อสอบอัตนัย และต่อมาก็มีการปรับปรุงข้อสอบภาคปฏิบัติซึ่งมีใช้กันมากในวิชาพลศึกษา วาดเขียน งานปั้น เย็บปักถักร้อย จักรสานและหัตถกรรมต่าง ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ครูอาจารย์ส่วนใหญ่นิยมใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบมากที่สุดจนกระทั่งประมาณ พ.ศ.2533 (ค.ศ.1990) ได้มีกลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งนักวัดผลกลุ่มหนึ่งได้เกิดความรู้สึกสงสัยและเหน็ดเหนื่อยจากการสอบด้วยข้อสอบเลือกตอบว่า เป็นเพียงการวัดคำตอบถูกมากกว่าที่จะวัดระดับการเรียนรู้และระดับความคิดที่ลุ่มลึกของนักเรียน และมีความคิดเห็นว่าการใช้ผลงานจริงที่เด็กทำได้ตลอดภาคเรียนหรือตลอดทั้งปีสามารถนำมาใช้เป็นตัวชี้บอกความต้องการ ความสนใจ เจตคติ ความเจริญงอกงามของความรู้ความสามารถ รวมทั้งระดับความสัมพันธ์ผลทางการเรียนได้สอดคล้องตามความจริง (Authentic) ได้ดีกว่าการใช้ข้อสอบเลือกตอบ หรือข้อสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2540 : 14-15)

ดังนั้น ครู อาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ จำนวนมากทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาจึงให้ความสนใจใช้การวัดผลแบบใหม่ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น การเขียน การอ่าน เลขคณิต สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์และศิลปะ โดยครูอาจารย์แนะนำให้เด็กคัดเลือกงานที่ตนเองคิดว่ามีคุณภาพดีและเก็บรวบรวมสะสมไว้ในภาชนะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น กล่อง หีบห่อ แฟ้มหีบ ชั้นวาง อย่างเป็นระบบซึ่งเรียกว่า “พอร์ตโฟลิโอ” ผลงานที่เก็บรวบรวมไว้อาจเป็นผลงานขั้นต้น หรือเป็นผลงานขั้นสุดท้ายที่แก้ไขปรับปรุงอย่างดีแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นดัชนีชี้บอกความคิด วิธีทำ และการเรียนรู้ของเด็ก (ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์, 2540 : 5-12)

สำหรับประเทศไทย คำว่า “พอร์ตโฟลิโอ” ยังเป็นคำใหม่มาก มีผู้รู้จักและใช้กันอยู่ในวงจำกัดมีความสนใจและศึกษาติดตามวิธีการสร้างและใช้ “พอร์ตโฟลิโอ” มา 2-3 ปี และได้้นำวิธีการดังกล่าวมาใช้วัดผลการเรียนของของนิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งปรากฏเป็นที่น่าพอใจและในต้นปีการศึกษา 2538 โครงการนำร่อง ศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สนับสนุนโดยมูลนิธิสคสศรี-สฤษดิ์วงศ์) มีการเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเด็กที่มีแววจักรยาน (Potentially Gifted) ในชั้นเรียนปกติ วิธีการใหม่ที่เหมาะสมมาใช้ของนักเรียน (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2540 : 14-15) ดังนั้น โรงเรียนในโครงการนำร่อง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตบางนาและโรงเรียนปทุมธานีวิทยาฯ จึงเป็นโรงเรียนกลุ่มแรกที่ใช้ “พอร์ตโฟลิโอ” วัดผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่จัดการเรียนการสอนที่มีแววจักรยานในชั้นเรียนปกติและในปีเดียวกันนั้น โครงการทรัพยากรมนุษย์ร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ได้พัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบหลากหลายจากพอร์ตโฟลิโอ นักเรียน และได้เริ่มดำเนินการสร้างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวน 8 โรงเรียน เฉพาะเนื้อหาทักษะการเขียนเท่านั้น นอกจากนั้นยังมีโรงเรียนเอกชนที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนนานาชาติบางโรงได้ใช้วิธีการพอร์ตโฟลิโอในการประเมินผลนักเรียน ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ อาทิ กรมวิชาการสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษา ได้มีการเลื่อนไหลวางแผนและจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการประเมินทางเลือกใหม่ โดยใช้พอร์ตโฟลิโอ จากการเผยแพร่แนวความคิดและเลื่อนไหลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ครูอาจารย์และนักการศึกษา

ในโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ ให้ความสนใจและมีแนวโน้มที่จะนำพอร์ตโฟลิโอไปใช้กันอย่างแพร่หลายยิ่งไปกว่านั้น นิสิต นักศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ตลอดจนอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒต่างก็ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาพอร์ตโฟลิโอกันอย่างกว้างขวาง

ความหมายของแฟ้มสะสมงาน

พอร์ตโฟลิโอ แม้จะเป็นคำใหม่ในวงการการศึกษา แต่ทว่าคนในสาขาวิชาชีพบางสาขา เช่น สื่อโฆษณา ศิลปกรรม การถ่ายแบบและสถาปัตยกรรม เป็นต้น ต่างก็ใช้ “พอร์ตโฟลิโอ” ในการเก็บรวบรวมผลงานเพื่อนำเสนอต่อลูกค้า หรือผู้ให้บริการ ตัวอย่างเช่น เมื่อเร็วๆ นี้ รายการบันเทิงโทรทัศน์ช่องหนึ่งได้เชิญนางแบบไทยคนหนึ่ง ซึ่งเป็นคนไทยคนแรกที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการถ่ายและเดินแบบระดับโลก มาออกรายการ และเมื่อผู้ดำเนินรายการได้นำ “พอร์ตโฟลิโอ” ที่เก็บรวบรวมผลงานการถ่ายและเดินแบบที่ลงตีพิมพ์ในวารสารบันเทิงที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ มาไว้ในแฟ้มอัลบั้มรูปที่นำมาเก็บรวบรวมไว้ได้สะท้อนให้เห็นอัจฉริยะความสามารถของเธอที่สามารถแสดงอารมณ์ท่าทางและอิริยาบถต่าง ๆ ได้กลมกลืนกับเสื้อผ้า อารมณ์ สถานะ และแนวความคิด (Concepts) ที่ต้องการ

“พอร์ตโฟลิโอ” ของนักเรียน ก็มีแนวความคิดเช่นเดียวกับที่ใช้ในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ดังกล่าวคือ เป็นการเก็บรวบรวมผลงานของเด็กที่ผ่านการคัดเลือกโดยตัวเด็กเอง (หรือภายใต้คำแนะนำของครู) มาสะสมไว้ในภาชนะอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีระบบ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ ความเจริญงอกงาม ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของเด็กให้แก่ นักเรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบ “พอร์ตโฟลิโอ” ในระดับวิชาชีพและ “พอร์ตโฟลิโอ” ของนักเรียน แม้จะมีความคล้ายคลึงกัน แต่ก็มีพื้นฐานบางอย่างแตกต่างกัน ที่สำคัญคือ พอร์ตโฟลิโอในวิชาชีพนั้น ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือลูกค้าผู้ให้บริการเป็นคนตัดสินใจหรือไม่ดี เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการขั้นสุดท้ายหรือไม่ ตัวอย่างเช่น การถ่ายและเดินแบบเจ้าของวารสารเมื่อดู “พอร์ตโฟลิโอ” ของนางแบบคนนั้นแล้วตัดสินใจว่าจะจ้างหรือไม่จ้างนางแบบคนนั้นถ่ายแบบ ส่วนพอร์ตโฟลิโอของนักเรียน ทั้งครูและนักเรียนร่วมกันสร้างและประเมินพอร์ตโฟลิโอด้วยกัน โดยนักเรียนเป็นผู้เลือกเนื้อหาสาระในการสร้างพอร์ตโฟลิโอภายใต้คำแนะนำดูแลของครูโดยทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความรับผิดชอบร่วมกันในการกำหนดความเหมาะสมของเนื้อหาสาระและวิธีการให้คะแนน นอกจากนั้นพอร์ตโฟลิโอในวิชาชีพอื่นจะเน้นการประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) ในขณะที่พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนมุ่งเน้นที่การประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) มากกว่า ดังนั้น พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนจึงประกอบด้วยผลงานของนักเรียนที่หลากหลายและมากเพียงพอเพื่อใช้ในการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น การเก็บรวบรวมผลงานบรรจุไว้ในพอร์ตโฟลิโอต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกรายการต่าง ๆ ในพอร์ตโฟลิโอ 2) ต้องมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ตัดสินผลงานและ 3) มีหลักฐานแสดงผลการประเมินตนเอง (บุญเชิด ภิญญอนันตพงศ์. 2540. 15 - 17)

ปัจจุบันนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งครูที่โรงเรียนและผู้ปกครองทางบ้านต่างก็มีความเห็นตรงกันว่าพอร์ตโฟลิโอสามารถนำมาใช้วัดทักษะความคิดระดับสูง และทักษะสำคัญอื่น ๆ เช่น การแก้ปัญหา การคิดแบบหลากหลาย การจัดระเบียบความคิด ตลอดจนการคิดตัดสินใจและสามารถวัดได้ดีกว่าข้อสอบเขียนตอบ เช่น ข้อสอบเลือกตอบ เติมคำ หรืออัตนัยอย่างไรก็ตามในที่นี้จะไม่นำเอาประเด็นที่ว่า ข้อสอบหรือพอร์ตโฟลิโอวิธีวัดชนิดใดจะเป็นตัววัดความสามารถของเด็กได้ดีกว่ากัน แต่ขอเสนอว่าการใช้ทั้งพอลโฟลิโอ และข้อสอบร่วมกันจะทำให้ได้ภาพความสามารถและความต้องการของนักเรียนได้สมบูรณ์ดีกว่าการใช้อย่าง

โดยอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม พอร์ตโฟลิโอก็มีส่วนแตกต่างไปจากข้อสอบตรงที่การจัดทำแบบทดสอบเป็นกิจกรรมของผู้สอนฝ่ายเดียว แต่การจัดทำพอร์ตโฟลิโอกิจกรรมส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเด็กเป็นคนจัดทำ ดังนั้นพอร์ตโฟลิโอจึงเป็นแนวความคิดในการวัดแบบใหม่ที่เน้นตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลางประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการทำพอร์ตโฟลิโอจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการจัดการและสร้างความรับผิดชอบตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานที่ทำ อีกทั้งเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดผลผลิตงานที่ยอดเยี่ยม ให้เห็นคุณค่าในความก้าวหน้าของตนเอง รวมทั้งสามารถคัดเลือกผลงานไว้ในพอร์ตโฟลิโอของตน ซึ่งเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง

มีผู้ให้ความหมายของแฟ้มสะสมงานไว้มากมากในประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะนำมากล่าวไว้บางส่วนดังนี้

ฮามม์ และอาดัมส์ (Hamms and Adams. 1991 : 18) กล่าวว่า คำอธิบายที่ดีที่สุดสำหรับแฟ้มสะสมงานคือ สิ่งที่บรรจุ (Container) หลักฐาน (Evidence) อันแสดงถึงทักษะของบุคคล (Person's Skill) หลักฐานที่สะสมไว้ในแฟ้มสะสมงานสามารถใช้เป็นสิ่งที่บ่งบอก ให้เห็นถึงพัฒนาการความเจริญก้าวหน้าในด้านความสามารถ เจตคติ ทักษะต่าง ๆ และเป้าหมายของเจ้าของแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานมีความหมายมากกว่ากล่องบรรจุผลงานของนักเรียน (Folder) เพราะเป็นเครื่องมือที่ครูสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อชักนำนักเรียนให้มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันจากชิ้นงานที่ตนเองเลือกมา หรือชิ้นงานที่เพื่อนร่วมชั้นเรียนนำเสนอ อันเป็นหนทางนำไปสู่การรู้จักคิดและเพิ่มพูนศักยภาพในการเรียนต่อไปในอนาคต นอกจากนี้แฟ้มสะสมงานยังเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงครูและเด็กให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

อาเทอร์ (Arter. 1990 : 81 - 91) กล่าวถึงแฟ้มสะสมงานว่า เป็นสิ่งที่ใช้สำหรับรวบรวมตัวอย่างผลงานของนักเรียนที่มีเนื้อหาหลากหลายตามจุดมุ่งหมายของผู้ที่ต้องการวัด นอกจากนั้นยังสะท้อนตัวนักเรียนให้เห็นถึงผลแห่งความพยายาม ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

เบิร์ด (Bird. 1990:Abstract) ได้ให้ความหมายแฟ้มสะสมงานว่า คือ สิ่งที่บรรจุเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือนิสัยใจคอของเจ้าของแฟ้มสะสมงาน

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แฟ้มสะสมงาน หมายถึง ข้อมูลสนเทศที่สะท้อนหรือบอกความสามารถทางการเรียนภาคปฏิบัติประเภทวิชาศิลปกรรม อันเปรียบเสมือนตัวแทนบอกความสามารถเป็นลำดับขั้น

ลักษณะของแฟ้มสะสมงาน

การใช้แฟ้มสะสมงานสำหรับการประเมินผลการเรียนเป็นหัวข้อที่กำลังได้รับความสนใจอย่างยิ่งในวงการศึกษาปัจจุบัน จากการสำรวจงานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยมากกว่า 200 เรื่องที่รายงานผลการใช้แฟ้มสะสมงานสำหรับการสอนและการประเมินผลการเรียนในด้าน การอ่านศิลปะ วิทยาศาสตร์ จากการพัฒนามาตามลำดับของการประเมินผลวิธีนี้ นักประเมินผลหลายท่านเช่น วิกกินส์ (Wiggins.1989 : 703 - 713) และ วูลฟ์ (Wolf. 1989:37) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของแฟ้มสะสมงานไว้ 7 ประการดังนี้

1. แสดงจุดมุ่งหมายชัดเจน (Explicitness of Purpose) ครู หรือ ครูร่วมกับนักเรียนเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน นั่นคือ นักเรียนจะต้องทราบว่าเขาถูกคาดหวังไว้อย่างไรก่อนที่จะเริ่มต้นพัฒนาแฟ้มสะสมงาน

2. มีการบูรณาการ (Integration) ระหว่างเนื้อหาวิชาที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนกับประสบการณ์ภาคสนามนอกห้องเรียน ตัวอย่างเช่น ครูที่สอนเทคนิคการเขียนเรื่องสั้นอาจสนับสนุนให้นักเรียนได้พบปะสนทนาสัมภาษณ์นักเขียนเรื่องสั้น แล้วบันทึกเหตุการณ์ครั้งนั้นเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน

3. แหล่งข้อมูลหลากหลาย (Multisources) ในการตัดสินใจนักเรียนอย่างแม่นยำโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือพื้นฐานในแฟ้มสะสมงานต้องได้มาจากแหล่งข้อมูลหลากหลาย

4. สะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริง (Authentic) โดยต้องมีการเชื่อมโยงกันโดยตรงระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนกับหลักฐานในแฟ้มสะสมงาน

5. เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นพลวัต (Dynamic) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความองอาจและการเปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียน

6. สะท้อนถึงบุคลิกภาพแห่งตน จากความรู้สึกการเป็นเจ้าของบทเรียน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน การรู้จักการบูรณาการระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติแฟ้มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคนถือเป็นการสร้างสรรค์งานที่ชัดเจนและโดดเด่น (Unique Creation) เฉพาะตัว เนื่องจากนักเรียนเป็นผู้เลือกผลงานและประเมินผลตนเอง

7. นำไปใช้ได้หลายจุดประสงค์ (Multi Purposed) หลักฐานในแฟ้มสะสมงานนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้มากกว่าหนึ่งจุดประสงค์หรือหนึ่งวิชา เช่น นอกจากใช้ในการประเมินนักเรียนแล้ว ครูอาจใช้ประเมินความสำเร็จในการสอนของครูก็ได้

พอร์ตโฟลิโอเป็นการเก็บรวบรวมผลงานของเด็กอย่างเป็นระบบ ดังนั้นตัวพอร์ตโฟลิโออาจเป็นอะไรหรือรูปร่างอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้อะไรเป็นภาระเก็บสะสม ในทางปฏิบัติแล้วชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่จะไม่สะดวกที่จะเก็บรวบรวมครูจึงต้องตัดสินใจว่า ควรใช้ตัวพอร์ตโฟลิโออย่างไรขึ้นอยู่กับขนาดห้องเรียน อย่างไรก็ตามการใช้พอร์ตโฟลิโอในการประเมินผลเป็นความคิดที่ต้องการเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีความสมบูรณ์ การเลือกใช้พอร์ตโฟลิโอที่มีขนาดและรูปร่างอย่างไรจึงยึดหลักของการใช้ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพเท่านั้นและไม่ควรให้ผู้นำพอร์ตโฟลิโอมาใช้ต้องประสบความยุ่งยากลำบากโดยทั่วไป พอร์ตโฟลิโอควรบรรจุรายการต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการประเมินและขึ้นอยู่กับครูและนักเรียนพิจารณาตัดสินใจ แต่อย่างน้อยต้องประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เก็บรายการจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ และตัวอย่างงาน ซึ่งเน้นพนักงานที่ทำในห้องเรียน และพิจารณาเลือกโดยนักเรียนและครู ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่เก็บระบบตัวบ่งชี้ประกอบงาน ได้แก่ แบบสำรวจ ทักษะคิด จำนวนหนังสือที่ใช้ประกอบ จำนวนเวลาที่ทำงาน คะแนนจากแบบทดสอบ และแบบตรวจสอบรายการของครู และตอนที่ 3 เป็นส่วนที่เก็บเกณฑ์การตัดสินพอร์ตโฟลิโอ และข้อมูลจากการประเมินตลอดจนหลักฐานในการประเมินตนเอง (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2540 : 17)

โครงสร้างของแฟ้มสะสมงาน

แฟ้มสะสมงานควรมีโครงสร้างดังนี้ (จิราภรณ์ ศิริทวี. 2540 : 68)

1. สารบัญ
2. คำนำ
3. ประวัติส่วนตัว
4. ชิ้นงาน
5. แบบทดสอบต่าง ๆ

6. การบ้าน
7. การประเมินตนเอง
8. การประเมินผลโดยเพื่อน
9. การประเมินผลโดยผู้ปกครอง
10. การประเมินผลโดยบุคคลอื่น
11. ความรู้สึกต่อวิชา

ชนิดของแฟ้ม

แฟ้มสะสมงานอาจจำแนกได้ 2 ประเภทคือ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. 2540 : 16)

1. แฟ้มสะสมงานเชิงวิชาการ (Academic Portfolio) ได้แก่

1.1 แฟ้มบุคคลรายวิชา แฟ้มสะสมงานประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเฉพาะรายวิชา โดยให้นักเรียนคัดเลือกงานที่นักเรียนสร้างสรรค์และพัฒนาตลอดทั้งภาคเรียนในแต่ละจุดประสงค์ หรือครูกับนักเรียนร่วมกันคัดเลือก โดยที่ชิ้นงานนั้นจะเป็นตัวแทนความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ปลายทางที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของนักเรียน

1.2 แฟ้มรวมรายบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองได้มองเห็นภาพทั้งหมดของตัวนักเรียน โดยดูจากผลงานที่นักเรียนได้บูรณาการวิชาต่าง ๆ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นักเรียนอาจเขียนแสดงความคิดเห็นถึงวิชาที่ชอบหรือไม่ชอบมากที่สุด และอภิปรายทั้งความคิดรวบยอดและทักษะใดบ้างที่เชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์นอกห้องเรียน

1.3 แฟ้มสะสมงานกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำความสามารถและศักยภาพทางสติปัญญาของนักเรียนที่แตกต่างกันมาพัฒนางานร่วมกัน และเน้นปลูกฝังให้นักเรียนได้ช่วยเหลือร่วมมือกัน ตัวอย่างแฟ้มสะสมงานกลุ่ม เช่น แฟ้มสะสมงานของชุมนุมกิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มสนใจ แฟ้มสะสมงานกลุ่มอาจใช้เป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มก็ได้

1.4 แฟ้มสะสมงานหลายชั้นเรียน บางโรงเรียนได้จัดกลุ่มระดับการศึกษาออกเป็นช่วง ๆ เช่น ช่วงละ 2 ปี หรือ 3 ปี โดยให้นักเรียนเก็บรวบรวมผลงานในแต่ละปีไว้เมื่อเวลาผ่านไป ในปีต่อ ๆ มา นักเรียนก็จะนำผลงานทั้งหมดมาย้อนดูเพื่อตรวจสอบว่าตนเองได้พัฒนาการเรียนรู้ไปเท่าไรในช่วง 2 ปี หรือ 3 ปี ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็อาจจะให้เพื่อนนักเรียนวิจารณ์ความก้าวหน้าของตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การอ่าน งานศิลปะ การแก้ปัญหา วิธีการนี้นักเรียนจะเกิดความประทับใจเมื่อมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

1.5 แฟ้มสหวิทยาการ เป็นแฟ้มสะสมงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอความหลากหลายทางสติปัญญา 7 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีของการ์ตเนอร์ (Howard Gardner) ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ด้านเหตุผลและการคิดคำนวณ ด้านการมองเห็นและรูปทรงด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านดนตรีและจังหวะ ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม และด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยที่โรงเรียนต้องหาวิธีที่มั่นใจได้ว่า นักเรียนมีความต้องการและความสามารถที่หลากหลายด้านรูปแบบการเรียนรู้และการประสบผลสำเร็จ

1.6 แฟ้มสะสมงานประจำชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพรวมของความสำเร็จของการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การปรับตัว การเรียนรู้จากการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในชั้นเรียน อันเกิดจากกิจกรรมที่สมาชิกในห้องเรียนได้ร่วมมือกันสร้างทีมงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีครูประจำชั้นบุคคลสำคัญในการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือแนะนำ

1.7 แฟ้มสะสมงานหมวดวิชา มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลสำเร็จและความก้าวหน้าของการทำงานในการพัฒนาการเรียนการสอนของหมวดวิชาต่าง ๆ โดยอาจนำเสนอแฟ้มสะสมงานดีเด่นของนักเรียนในสาขาวิชาของหมวดนั้น ๆ หรือผลงานต่าง ๆ ในด้านอื่น ๆ

1.8 แฟ้มสะสมงานของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน โรงเรียนอาจเก็บรักษาแฟ้มสะสมงานของโรงเรียนไว้ที่ศูนย์สื่อห้องพักรับรอง เพื่อให้ประชาชนได้มาชื่นชม ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน กิจกรรมสัมพันธ์ ชุมชน ผลงานดีเด่นของครู ผลงานดีเด่นของนักเรียน เป็นต้น

2. แฟ้มสะสมงานเชิงวิชาชีพ (Professional Portfolio) ได้แก่

2.1 แฟ้มเพื่อการเรียนต่อหรือการสมัครงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการแสดงถึงความสามารถของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมาตามหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร สำหรับสถานศึกษาแห่งใหม่ที่นักเรียนไปสมัครเรียนต่อใช้ประกอบการพิจารณารับเข้าเรียนหรือจัดสาขาวิชาให้เรียน สำหรับสถานประกอบการอาจใช้แฟ้มสะสมงานประเภทนี้ประกอบการสัมภาษณ์เพื่อการคัดเลือกเข้าทำงาน ซึ่งถ้าใช้สำหรับการสมัครงานโรงเรียนอาจให้นักเรียนรวบรวมความสามารถในงานของตนเช่นกิจกรรมพิเศษ ความสามารถในการสื่อสาร ความรับผิดชอบในงาน ทักษะประสบการณ์จากการฝึกงาน

2.2 แฟ้มสะสมงานจากการฝึกงาน เช่นแฟ้มสะสมงานจากการฝึกสอนของนักศึกษาครู มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกความสามารถในการสอนของนักศึกษา ซึ่งในแฟ้มอาจประกอบด้วยแผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สื่อนวัตกรรมทางการสอน ผลการประเมินการสอนโดยนักเรียน ครูประจำการหรือผู้ปกครอง การประเมินผลการสอนด้วยตนเอง ครูพี่เลี้ยง ครูนิเทศก์ ในการคัดเลือกครูประจำการอาจใช้แฟ้มสะสมงานประเภทนี้ประกอบการสัมภาษณ์ครู

2.3 แฟ้มสะสมงานของครู มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินผลการสอนของครูประจำการ ในแฟ้มอาจประกอบด้วย วิถีทัศน์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีเด่น ผลงานนักเรียน ผลการสอบของนักเรียน การประเมินตนเอง หลักฐานการพัฒนาตนเองจากการเข้ารับการประชุมสัมมนา หลักฐานแสดงการได้รับการยกย่องชมเชยเกียรติบัตรต่าง ๆ คำติชมจากผู้ปกครองหรือผู้บริหาร กิจกรรมพิเศษนอกโรงเรียน เป็นต้น สามารถใช้แฟ้มสะสมงานของครูประกอบการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้แก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม

2.4 แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถรวบรวมเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงความสามารถในการเป็นผู้นำ เช่น การมียุทธศาสตร์การบริหาร การวางแผนนวัตกรรมทางการบริหาร คำติชมเพื่อบอกความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร

2.5 แฟ้มสะสมงานของพนักงานเอกชน หน่วยงานภาคเอกชนบางแห่งนายจ้างอาจใช้แฟ้มสะสมงานเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบพฤติกรรมของพนักงานในองค์กร แฟ้มสะสมงานชนิดนี้ประกอบด้วยชิ้นงานที่เป็นตัวชี้ความสามารถ เจตคติของพนักงาน โดยที่พนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาผลการทำงานของตนเอง

หน้าที่ของแฟ้มสะสมงาน

ในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เช่นนักศิลปะที่วาดหรือเขียนภาพจากศิลปิน นักแสดงหรือถ่ายแบบรวมทั้งนักเขียนและนักออกแบบ ต่างก็ใช้พอร์ตโฟลิโอกันมานานแล้ว คนในวิชาชีพดังกล่าวจะใช้พอร์ตโฟลิโอเพื่อแสดงนำเสนองานหรือผลงานต่อผู้ชม ลูกค้า ตลอดจนเจ้าของกิจการโดยพอร์ตโฟลิโอเหล่านั้นจะสะท้อนให้

ผู้ชมเห็นถึงอัจฉริยะความสามารถของคนจนเป็นที่ยอมรับทั่วไป (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2540 : 17-19)

ดังนั้นพอร์ตโฟลิโอจึงมีหน้าที่ ในการแสดงหรือการนำเสนอผลงานที่สอดคล้องตามสภาพความเป็นจริง หรืออย่างเป็นธรรมชาติ พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนก็มีหน้าที่สำคัญเพื่อแสดงหรือนำเสนอผลงานของเด็กให้สอดคล้องตามความเป็นจริงเช่นกัน เนื่องจากพอร์ตโฟลิโอของนักเรียนมีลักษณะเฉพาะบางอย่าง ดังนั้นจึงสามารถนำพอร์ตโฟลิโอไปใช้ในหน้าที่ต่าง ๆ ได้มากขึ้น ดังนี้

1. เนื่องจากนักเรียนเป็นผู้เตรียม และจัดพอร์ตโฟลิโอด้วยตนเอง ดังนั้นแต่ละคนจึงสามารถเลือกทำงานแต่ละชิ้นได้อย่างอิสระตามความสนใจและความสามารถของเด็ก งานในพอร์ตโฟลิโอของนักเรียนจึงสามารถนำพอร์ตโฟลิโอนั้นปรับเปลี่ยนไปใช้กับจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี

2. โดยปกติแล้วพอร์ตโฟลิโอจะถูกนำมาใช้ประเมินผลสำเร็จขั้นสุดท้ายของเด็ก ทั้งนี้เพราะว่าการประเมินด้วยพอร์ตโฟลิโอจะเน้นผลผลิตของงานมากกว่าวิธีการทำงาน โดยมีความเชื่อและเหตุผลว่าถ้านักเรียนใช้วิธีการที่ดีกว่าย่อมทำให้ได้ผลงานที่ดีกว่า ดังนั้นการพิจารณาจากผลงานขั้นสุดท้ายที่เก็บไว้ในพอร์ตโฟลิโอจะสามารถสะท้อนถึงวิธีการทำงานได้ด้วย อย่างไรก็ตามถ้ามีความเห็นว่าวิธีการทำงานเป็นสิ่งสำคัญสามารถประเมินวิธีการทำงานได้โดยการเก็บรวบรวมผลงานที่ทำในแต่ละขั้นตอนและทำการจดบันทึกรายการที่สังเกตในระหว่างการทำงานอย่างละเอียด ก็สามารถทำให้ทราบถึงวิธีการทำงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น พอร์ตโฟลิโอจึงมีหน้าที่ในการสะท้อนความสามารถรวมออกมาเป็นผลงานขั้นสุดท้าย และยังทำหน้าที่ในการสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการทำของเด็กได้ทุกขั้นตอนด้วย

3. โดยปกติทั่วไปครูจะนำพอร์ตโฟลิโอมาใช้เพื่อค้นหาจุดเด่นของเด็กมากกว่าค้นหาจุดด้อยของเด็ก ซึ่งทำหน้าที่แตกต่างไปจากแบบทดสอบที่ส่วนมากเป็นการสอบเพื่อหาข้อผิดพลาด การสอบจึงทำหน้าที่เป็นตัวเสริมแรงและให้กำลังใจ เพราะนักเรียนสามารถเลือกตัดสินใจว่าจะใช้งานชิ้นที่ดีที่สุดของตนในการประเมิน ดังนั้นเด็กจึงไม่ชอบการสอบ และมีความพยายามหลบเลี่ยงการสอบและในบางครั้งอาจเกิดการทุจริตในการสอบ แต่กลับมีความสุขในการทำพอร์ตโฟลิโอของตนมากกว่า

4. พอร์ตโฟลิโอมีหน้าที่สำคัญในการใช้เป็นสื่อแจ้งผลความสำเร็จของเด็กให้คนอื่น ๆ ทราบรวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการอภิปรายความก้าวหน้าของนักเรียนกับผู้ปกครองได้ และเนื่องจากนักเรียนเป็นเจ้าของพอร์ตโฟลิโอโดยที่ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะว่าควรจัดเนื้อหาสาระอย่างไรเท่านั้น และพอร์ตโฟลิโอที่สำเร็จแล้วยังคงเก็บไว้ในห้องเรียนและสามารถเปิดเผยได้การประเมินจากพอร์ตโฟลิโอจึงมีลักษณะเปิดเผยตรงไปตรงมา ซึ่งต่างจากการใช้แบบทดสอบที่ครูจำเป็นต้องปกปิดข้อสอบเป็นความลับอยู่เสมอ พอร์ตโฟลิโอจึงเป็นวิธีการที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางมากกว่าครู

5. การเก็บสะสมผลงาน คงเป็นไปได้ยากที่จะนำทุกชิ้นที่เด็กทำเสร็จแล้วเก็บสะสมไว้ในพอร์ตโฟลิโอ โดยปกติแล้ว เด็กต้องนำผลงานที่เสร็จแล้วมาพิจารณาทบทวนว่าควรคัดเลือกงานชิ้นใดไว้ในพอร์ตโฟลิโอบ้าง ซึ่งต้องใช้เวลาในการพิจารณาคัดเลือก 1 - 2 วัน งานทุกชิ้นที่พิจารณาคัดเลือกไว้แล้วต้องเขียนชื่อ วัน เดือน ปี แปะติดไว้เพื่อให้สามารถประเมินความเจริญงอกงามของเด็กได้ นอกจากนั้นเด็กยังต้องเขียนข้อความอธิบายว่าทำไมจึงเลือกงานนี้ไว้ในพอร์ตโฟลิโอแปะติดไว้ที่งานด้วยส่วนงานที่ไม่ได้รับคัดเลือกไว้ควรนำไปให้ผู้ปกครองที่บ้านดูเป็นตัวอย่าง ซึ่งมีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับงานที่เก็บสะสมไว้ในพอร์ตโฟลิโอ ในทางกลับกันนอกจากงานที่ทำในโรงเรียนแล้วเด็กยังต้องผลิตผลงานที่ทำที่บ้าน ผลงานเหล่านี้สามารถนำมาใช้แสดงถึงความสนใจ และพรสวรรค์ความสามารถของเด็กได้ด้วย ผู้ปกครองควรมีการสนับสนุนส่งเสริมเด็กให้ทำงานและนำผลงานเหล่านั้นมาคัดเลือกตัวอย่างที่โดดเด่นที่ทำจากบ้านมาเก็บสะสมไว้ในพอร์ตโฟลิโอของเด็ก การที่ผู้ปกครองส่งผลงานของเด็กที่ทำเสร็จด้วยตนเองไปยังโรงเรียน มี

ความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างการยอมรับนับถือตนเอง ดังนั้นผู้ปกครองควรให้นักเรียนได้พยายามทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มที่วิธีการนี้เป็นการสร้างให้เด็กมีความภาคภูมิใจในงานที่ตนเองทำรวมทั้งสร้างความมั่นใจให้เด็กด้วย ผู้ปกครองควรตระหนักถึงเป้าหมายสำคัญตรงนี้ จงอย่าให้คนอื่น ๆ เข้าไปทำให้เด็กเพื่อหวังผลเพียงแต่ว่าลูกของตนจะได้ผลงานดี การที่คนอื่นทำงานให้เด็กจึงเป็นการยากที่เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองอย่างเต็มที่ ผู้ปกครองไม่ควรปรารถนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นที่ทำให้ และคงไม่อยากเห็นลูกของตนที่ไม่เคยทำงานได้ดีด้วยตนเอง

การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

บราวน์และคณะ (Brown, et al. 1996 : 32) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นการปฏิรูปการวัดผลการศึกษาควบคู่ไปกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอบ (Computer Testing) โดยที่นักเรียนสามารถตั้งคำถามในการสอบได้เอง สามารถวิพากษ์วิจารณ์การทดสอบได้ และสามารถผสมผสานกล่มกลืนได้อย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการการสอนการประเมินในชั้นเรียนมิใช่กระบวนการที่กระทำโดยบุคคลภายนอกฝ่ายเดียวเท่านั้นอีกแล้ว นักเรียนสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของตนเองได้อย่างมีมาตรฐานของคุณภาพงานของตน และการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญในวงการศึกษาของสมาคมศึกษานิเทศก์และการพัฒนาหลักสูตรของอเมริกาในหัวข้อ "การออกแบบการประเมินใหม่" (Redesigning Assessment) ในเดือนธันวาคม ปี 1990 เป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินการเรียนที่ทำหน้าที่เคลื่อนย้ายโรงเรียน ให้พ้นจากอาณาจักรของความเป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเนื้อหาความรู้ข้อเท็จจริงไปสู่แนวคิดใหม่ ที่ทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นและนักคิดนักถาม

เพียร์สัน (Pearson. 1989 : 241) กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. กระบวนการสอนของครู
2. งานที่กำหนดให้ควรสอดคล้องกับชีวิตจริง
3. นักเรียนควรได้รับการป้องกันตามความก้าวหน้าและได้รับอิสระในการฝึก
4. ควรมีการเฉลี่ยการควบคุมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน โดยเฉพาะการวางแผน

การจัดกิจกรรมการเรียนในห้องเรียนและการวัดผล

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2540 : 13 - 15) ได้กล่าวว่า แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นตัวอย่างของหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้า ความพยายาม ความสนใจ ความถนัด ความสำเร็จในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมากกว่า ที่เลือกเก็บรวบรวมไว้ การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน สามารถทำได้ภายในภาวะปกติของการเรียนการสอนเป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนได้ส่วนเสียในการประเมิน โดยการให้โอกาสผู้เรียนตัดสินใจประเมินตนเองจากหลักฐานงานที่ทำเต็มเวลาเต็มความสามารถร่วมกับผู้ปกครองตามสภาพแวดล้อมภายใต้มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกัน อันก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ต่อการประเมินที่จะนำสารสนเทศไปใช้ปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือคุณภาพผลงานของตนเองหรือกลุ่มให้ดีขึ้นสามารถวัดความคิดขั้นสูง ความหลากหลายทางสติปัญญาของผู้เรียนจากสภาพการณ์จริงได้ดีกว่า และเอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสื่อสาร และการประเมินตนเอง แฟ้มสะสมงานของนักเรียนเป็นหลักฐานสำคัญในการ

สะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนแสดงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนเป็นสารสนเทศที่ดีต่อการกำหนดทางเลือกในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานกับผู้ปกครอง การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานยังมีแนวโน้มในการก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการพิจารณาความก้าวหน้า ความสำเร็จของผู้เรียน จากตัวอย่างงานสำคัญ ๆ หรือดี ๆ ที่เลือกรวบรวมไว้โดยผู้มีส่วนได้เสียจากสภาพการณ์การเรียนการสอน ปกติในชั้นเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ โดยผลงานนั้นต้องเป็นงานที่เปิดโอกาสให้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ หรือใช้ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ มาสร้างความรู้ใหม่หรือแก้ปัญหาเป็นต้น การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน มีขั้นตอนในการทำงานดังนี้

1. การวางแผน บทสำคัญของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ที่ต้องวางแผนร่วมกัน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การทำแฟ้มสะสมงานนักเรียนให้ชัดเจนว่าเพื่ออะไร เพื่อพัฒนาการ ความก้าวหน้า การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ตามเนื้อหาการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นคะแนน เก็บในรายจุดประสงค์ที่สำคัญ ๆ หรือเพื่อเป็นหลักฐานแสดงการประเมินตนเองของผู้เรียน

1.2 กำหนดภาระงานการประเมินให้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อาจจะวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วแต่ความเหมาะสมและระดับชั้น เพื่อให้ผลงานเป็นหลักฐานสะท้อนความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

1.3 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลงาน กระบวนการ

2. การเก็บรวบรวมผลงานหรือหลักฐานที่เกิดจากการเรียนการสอน มีทั้งผลงานรายบุคคล และงานกลุ่ม ขึ้นจะรวบรวมหลักฐานทุกอย่างโดยเก็บไว้ตามระบบที่ตกลงร่วมกัน โดยงานที่เก็บทุกชิ้น ควรได้รับข้อมูลย้อนกลับจากครูหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก่อนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่ปรับปรุงผลงานดียิ่ง ๆ ขึ้น

3. การคัดเลือก การให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคัดเลือกผลงานการเรียนรู้ ที่สามารถทำได้ดี ประทับใจ และเป็นตัวแทนของผลการปฏิบัติงาน ที่ครอบคลุมสมรรถภาพที่ตกลงร่วมกัน การคัดเลือกควรทำหลังจากมีผลงาน 3 - 5 ชิ้น ควรทำเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

4. การจัดระบบแฟ้มและผลงานดีเด่น เน้นจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ในแฟ้มให้สมบูรณ์หรือดียิ่งขึ้น ผู้เรียนจะมีโอกาสนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนสะท้อนบุคลิกภาพของตนเอง องค์ประกอบที่สำคัญของแฟ้มสะสมงานมี 3 ส่วน คือ

4.1 ส่วนนำ มี ปก คำนำ สารบัญ ข้อมูลส่วนตัว

4.2 ส่วนเนื้อ มี หลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ความคิดเห็น ความรู้สึกต่อชิ้นงานที่เลือก หลักฐานการประเมินผลงาน

4.3 ส่วนเพิ่มเติม มี ข้อมูลแสดงความเชี่ยวชาญ ความพยายามในขอบเขตที่กำหนด เช่น โล่ ประกาศนียบัตร หลักฐานการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก (Reflection) การให้ผู้เรียนพิจารณาและแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการปฏิบัติงานหรือผลงานจากชิ้นงานที่คัดเลือก เป็นคำพูด สัญลักษณ์หรือเขียนบรรยายขึ้น อยู่กับความเหมาะสม การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก สามารถช่วยให้ผู้เรียนวางแผนพัฒนาคุณภาพงาน หรือปรับปรุงเปลี่ยนยุทธวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นในระยะเริ่มต้น ผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกควรใช้คำถามนำ ตัวอย่างคำถามนำ

ก. ได้แนวคิดในการทำงานนี้จากที่ไหน

ข. เป้าหมายของการทำงานชิ้นนี้ บรรลุวัตถุประสงค์แล้วหรือไม่

ค. จุดเด่นของงานชิ้นนี้คืออะไร

ง. ใช้เวลานานเท่าใดในการทำงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง การให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เชิงเนื้อหา กระบวนการ หรือคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะการทำงาน ทักษะทางสังคม ตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนด โดยพิจารณาจากแฟ้มสะสมงานในช่วงเวลาต่าง ๆ การประเมินตนเองจะช่วยให้ค้นพบจุดเด่น - จุดด้อย และข้อควรปรับปรุงในการเรียนรู้ของตนเองในขอบเขตที่กำหนด

7. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับผลงาน การนำเสนอผลงานให้เพื่อนครู ผู้ปกครองวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะหรือแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผลงานการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับผลงานสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสนทนาตัวต่อตัว การส่งแฟ้มสะสมงานให้ผู้ปกครองที่บ้าน พร้อมคำถามนำ การจัดประชุมในชั้นเรียน

8. การปรับเปลี่ยนผลงาน การให้ผู้เรียนคัดงานที่ไม่จำเป็นออก หรือเอาผลงานที่ดีกว่าเข้าสามารถทำได้ตลอดเวลา เพื่อให้แฟ้มสะสมงานมีแต่ผลงานดี ๆ ทันท่วงทีหรือป้องกันถึงการพฤติกรรมที่สูงกว่าการปรับเปลี่ยนผลงานอาจทำก่อนการประเมินหรือทำก่อนการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ผลงานในแฟ้มสะสมงานควรเป็นงานชิ้นใหญ่ ๆ และสำคัญ ๆ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

9. การประเมินผลงาน เป็นการพิจารณาตัดสินเพื่อจัดระดับคุณภาพผลการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยประเมินตามเกณฑ์ (Rubric) ที่กำหนดขึ้น เน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายประเมินร่วมกัน อาจประเมินเป็นรายชิ้นแล้วคิดค่าเฉลี่ย หรือประเมินเป็นภาพรวม

10. การจัดนิทรรศการ เป็นการนำเสนอผลงานดีเด่นของทุกคนมาเสนอร่วมกันเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องมาร่วมกันชื่นชมความสำเร็จ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนควรเป็นผู้มีบทบาทหลักในการจัดนิทรรศการ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันจากสภาพจริงอันก่อให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจ

มิลล์ (Mills. 1994 : 14 - 17) กล่าวว่าไว้อย่างน่าสนใจว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นวิธีการประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพยิ่ง จากการประมวลผลงานของนักเรียนที่ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน นอกจากนั้นยังใช้ประกอบการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าสิ่งใดจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของนักเรียนในอนาคต จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแต่ละวัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดอาจสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คือ การประเมินผลการเรียนที่มีลักษณะสำคัญ 5 ประการต่อไปนี้รวมไว้อย่างผสมกลมกลืน คือ

1. การมีข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างเพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพสำหรับครูในการตัดสินใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน และผลสำเร็จของการเรียน

2. การเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ในการให้ข้อมูลความร่วมมือทางการเรียน (Colaboration) ของบุคคลสามฝ่าย คือ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3. การสะท้อนตนเอง (Self - Reflection) และการประเมินตนเอง (Self - Evaluation) จากหลักฐานผลงานดีเด่นในแฟ้มสะสมงาน

4. การดำเนินการเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับการเรียนการสอน

5. ไม่เน้นการแข่งขัน แต่เน้นว่าผลลัพธ์ของการเรียนการสอนต้องรู้ว่าคุณนักเรียนคิดอย่างไร

นักเรียนแสดงออกอย่างไร และนักเรียนดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างไร

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม แต่ขั้นตอนสำคัญที่ไม่ควรละเว้นมี 4 ขั้นตอน คือ เก็บรวบรวมการคัดเลือกและปรับเปลี่ยน การแสดงความคิดเห็นความรู้สึก และการประเมิน การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีที่ยอมรับกันว่ามีความเที่ยงตรง (Validity) สูง มีผลงานที่เป็นรูปธรรมที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ได้และงานใกล้เคียงที่มีปริมาณมากพอก็จะเป็นเครื่องยืนยันความเชื่อถือ (Reliability) ได้แก่การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเหมาะกับวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เรียนแบบบูรณาการ ใช้ความรู้สร้างความรู้ หรือการทำโครงการและการนำความรู้ไปใช้ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการประเมินที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน สามารถใช้ได้ทุกชั้นทุกวิชาเป็นการประเมินที่ต้องใช้เวลาและวัสดุอุปกรณ์มากกว่าวิธีปกติ

การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เป็นการประเมินความสำเร็จของนักเรียนจากผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นแล้วเก็บสะสมไว้ในแฟ้ม กล่อง สมุด หรือกระเป๋าแล้วแต่ลักษณะของงาน กระบวนการสำคัญของการจัดทำแฟ้มสะสมงานอยู่ที่ครูกับนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมายของงาน และเกณฑ์คุณภาพงาน แล้วนักเรียนดำเนินการสร้างงานและคัดเลือกงานเพื่อเก็บสะสมไว้ โดยนักเรียนจะเป็นผู้ประเมินผลงานและแสดงความคิดเห็นต่องานที่ตนทำ (Self - evaluation and self - reflection) ครูและเพื่อนนักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองจะให้ข้อเสนอแนะ วิพากษ์ ผลงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานมี 2 ลักษณะคือ แฟ้มสะสมงานระยะสั้น (2 - 3 สัปดาห์) และแฟ้มสะสมงานระยะยาวรายภาคการศึกษาหรือรายปีเพื่อการประเมินผลรวม ไม่ว่าจะเป็นแฟ้มงานระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตามในแฟ้มต้องประกอบด้วยสารบัญของเนื้อหาสาระ/งาน ข้อมูลของนักเรียน โครงการย่อย ๆ และระยะยาว การทดสอบย่อย ๆ แบบฝึกหัด การบ้าน บันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกที่นักเรียนมีต่องานที่ทำ เป็นต้น ในการประเมินผลครูอาจให้ระดับคะแนนแต่ละชิ้นงานและคุณภาพรวมของงานทั้งหมด โดยพิจารณาจากเกณฑ์คุณภาพ (Rubric) ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น (จิราภรณ์ ศิริทวี, 2540 : 69)

การประเมินผลแฟ้มสะสมงาน จะถูกประเมินและให้คะแนนอย่างไรเป็นสิ่งที่ต้องกำหนดให้ชัดเจนเช่นกัน จุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญที่สุดในการใช้แฟ้มสะสมงานคือ การประเมินอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้การให้ข้อมูลกลับระหว่างครูกับนักเรียนดำเนินควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาตลอดภาคเรียน นักเรียนจะต้องเลือกชิ้นงานอย่างพิถีพิถันเพื่อแสดงถึงพัฒนาการ ความเจริญก้าวหน้าในการเรียนตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้น ๆ ดังนั้นเริ่มต้นกระบวนการในการใช้แฟ้มสะสมงาน จึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน จุดมุ่งหมายที่เป็นมาตรฐานประกอบกับสิ่งอื่น ๆ เช่น ความมานะพยายามของนักเรียน การประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพของนักเรียน โครงการที่มีคุณค่าและเป้าหมายในอนาคต จะช่วยครูในการกำหนดเกณฑ์การประเมินแฟ้มสะสมงานที่ได้มาตรฐาน (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, 2540 : 23)

การประเมินผลแฟ้มสะสมงานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมาก เพราะเมื่อนักเรียนได้เสนอชิ้นงานที่ดีที่สุด ที่เขาเลือกเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน เขาก็ต้องเขียนหรืออธิบายประกอบให้ผู้ประเมินผลภายนอกซึ่งอาจเป็นครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ครูอื่น ๆ ถึงเหตุผลในการเลือกงาน คำอธิบายที่สะท้อนถึงตนเองเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูที่กำลังประเมินแฟ้มสะสมงานมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนอาจเขียนข้อสังเกตในปัญหาต่าง ๆ ที่ทำผิดพลาดหรือบกพร่อง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลประกอบ

การประเมินผลภายหลัง (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, 2540 : 24) เป็นการกระทำเพื่อตอบคำถามว่า เมื่อสิ้นภาคเรียนแล้วจะจัดการกับแฟ้มสะสมงานอย่างไร ครูและนักเรียนต้องรวมปรึกษากันในประเด็นต่อไปนี้

1. ในกรณีที่มีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานอย่างเป็นระบบมาหลายภาคเรียน แล้ว ควรรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ในแฟ้มสะสมงานที่เป็นผลงานประเภทเดียวกันไว้เป็นผลงานสะสมในหมวดหมู่เดียวกันหรือไม่

2. แฟ้มสะสมงานควรเก็บไว้อย่างไร คินให้นักเรียนไปหรือส่งต่อให้ครูคนใหม่ต่อไป

3. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมรับทราบ และได้เห็นแฟ้มสะสมงานสุดท้ายที่สมบูรณ์หรือไม่

4. การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นข้อสรุปสุดท้ายเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานของแต่ละบุคคล ต่อ นักเรียนและต่อครูคนต่อไปจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

การออกแบบแฟ้มสะสมงาน ในการวางแผนเพื่อออกแบบแฟ้มสะสมงานประเด็นที่ต้องพิจารณา ประกอบด้วย 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. จุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Purpose) ซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนตั้งแต่ว่า แฟ้มสะสมงานนี้จะทำหน้าที่อะไร

2. หลักฐาน (Evidence) จะต้องวางแผนว่าจะใช้หลักฐานอะไรบ้าง ได้มารวบรวมวิธีใด จะรวบรวม จัดระบบหลักฐานอย่างไร จึงจะตอบสนองจุดมุ่งหมายได้อย่างชัดเจน

เกณฑ์การประเมินผล ประเภทวิชาศิลปกรรม การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถจัดการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่น กว้างขวางขึ้นสามารถถ่ายโอนรายวิชาและทันสมัยต่อการพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนด้านการอาชีวศึกษามีระดับคุณภาพในประเภทวิชาศิลปกรรม พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนวิชาการในประเภทวิชาศิลปกรรมให้เกิดคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนและเป็นที่ยอมรับต่อบุคคลโดยทั่วไป จะต้องประกอบด้วยเกณฑ์ซึ่งเป็นการกำหนดความชัดเจนของการประเมินในรูปแบบต่าง ๆ กัน อีกทั้งเป็นแนวทางให้ผู้ประเมินได้ใช้วิธีทางอันเป็นมาตรฐานที่ชัดเจน

เกณฑ์การประเมิน ประเภทวิชาศิลปกรรม

เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ จึงเป็นฐานเบื้องต้นของการประเมินเกณฑ์อื่น ๆ อาจหาได้จากการบ่งชี้สิ่งซึ่งเป็นความจำเป็นหรือความต้องการของลูกค้า คุณค่าหรือแนวความคิดที่เป็นที่ป็นค่านิยมของสังคม มาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับอยู่แล้วจากการกำหนด โดยผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ หรือคุณภาพของสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นเลิศในแขนงที่ประเมิน

ผู้เชี่ยวชาญการประเมินส่วนใหญ่เห็นพ้องว่า เกณฑ์การประเมินจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่ประเมิน โดยถือว่าหน้าที่ของนักประเมินจะต้องหาเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรงและสมเหตุสมผลให้ได้ ไม่ว่าจะกำหนดโดยนักประเมินเองหรือเอามาจากผู้อื่นก็ตาม

จากปัญหาเรื่องความเชื่อมั่น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดสินใจให้ระดับมาตรฐานสำหรับผู้ประเมินจะได้ทำความเข้าใจและสร้างความชัดเจน ก่อนที่จะตัดสินใจให้ระดับคะแนนหรือตีค่าเป็นคะแนนแก่ผลงานต่าง ๆ ที่สะสมไว้ในแฟ้มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคนได้มีผู้เสนอแนวทางในการประเมินผลแฟ้มสะสมงานไว้หลายคน เช่น ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540 : 27) ได้เสนอวิธีเบื้องต้นไว้สามวิธีคือ

วิธีที่หนึ่ง ประเมินงานในแฟ้มสะสมงานแต่ละชิ้นโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) จากนั้นนำคะแนนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนรวมของแฟ้มสะสมงาน

วิธีที่สอง แยกวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมาย โดยการให้คะแนนแยกตามสมรรถภาพหรือจุดมุ่งหมาย เช่น ในวิชาคณิตศาสตร์ สมรรถภาพที่ต้องการวัดได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์

ความสามารถในการคิดคำนวณ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการประยุกต์ใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ในการประเมินแฟ้มสะสมงาน จะใช้วิธีหยิบหลักฐานจากแฟ้มสะสมงานมาทีละชิ้นแล้วให้คะแนนตามสมรรถภาพที่หลักฐานชิ้นนั้นแสดงออกโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละสมรรถภาพที่สร้างขึ้นมาเฉพาะสมรรถภาพนั้น หลักฐานผลงานบางชิ้นอาจจะถูกประเมินมากกว่าหนึ่งสมรรถภาพ จากนั้นจึงนำคะแนนมาเฉลี่ยในแต่ละสมรรถภาพ

วิธีที่สาม มองภาพรวมทั้งหมด วิธีนี้จะไม่ให้คะแนนชิ้นงานเป็นรายชิ้น แต่จะให้คะแนนแฟ้มสะสมงานทั้งฉบับเลย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสมบูรณ์ การจัดการ คุณภาพงาน เป็นต้น

พอลสัน (Paulson, 1995 : 60 - 63) ได้เสนอแนะว่าเพื่อให้การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นควรได้มีการประเมินในช่วงที่กำลังพัฒนาแฟ้มสะสมงานด้วย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบดูว่าหลักฐานในแฟ้มสะสมงานแต่ละชิ้นมีคุณลักษณะครบ 3 ประการคือ ตอบสนองจุดประสงค์ มีการสะท้อน และมีการรับรอง
2. พิจารณาดูสาระเนื้อหาของแฟ้มสะสมงานว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมาย และนักเรียนมีความก้าวหน้าไปตามแนวทางที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้หรือไม่ หากพบว่ายังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายหรือนักเรียนยังไม่ก้าวหน้าครูต้องพิจารณาว่านักเรียนควรจะมีหลักฐานอะไรในแฟ้มสะสมงานอีก ซึ่งครูควรแนะนำนักเรียนเป็นการเฉพาะ การกระทำเช่นนี้ถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนไปด้วย

ปัญหาที่มักพบในการประเมินผลแฟ้มสะสมงาน เกี่ยวกับหลักฐานผลงานมีสองประการคือ ประการที่หนึ่ง หากข้อมูลที่รวบรวมมีน้อยเกินไป การประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนจะได้ภาพที่ไม่ชัดเจน และประการที่สอง หากข้อมูลที่รวบรวมมีมากเกินไป การแสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างหลักฐานกับจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงานก็ไม่ชัดเจนเดียวกัน เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว ครูจึงจำเป็นต้องสนทนากับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในเรื่องของจุดมุ่งหมายและผลงานหลักฐานต่าง ๆ ที่นักเรียนควรเก็บสะสม

หัวข้อการให้คะแนนผลงาน (Scoring Rubric) เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลงานของนักเรียนเรียกว่า "รูบริก" (Rubric มาจากภาษาลาติน Rubricaterra) เป็นคำที่ใช้ในสมัยโบราณเกี่ยวกับศาสนาหมายถึงการทำเครื่องหมายสีแดงไว้บนสิ่งสำคัญ ดังนั้นรูบริกก็คือ แนวทางการให้คะแนนซึ่งต้องกำหนดมาตรวัด (Scale) และรายการของคุณลักษณะที่บรรยายถึงความสามารถในการแสดงออก หรือคุณลักษณะแต่ละจุดในมาตรวัดไว้อย่างชัดเจน ประโยชน์ของรูบริกมีหลายประการดังนี้ (ชัยฤทธิ์ ศีลาเดช 2540 : 28)

- ช่วยพัฒนาผลงานของนักเรียน ขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือในการติดตามการพัฒนาผลงานของนักเรียนเองด้วย เพราะรูบริกบอกไว้ชัดเจนว่า ครูคาดหวังอะไรและนักเรียนจะรู้ได้ว่าจะไปถึงความหวังนั้นได้อย่างไร

- ช่วยให้นักเรียนหัดใช้ความคิดในการพิจารณาคุณภาพงานของตนเองและผู้อื่น จากการใช้รูบริกประเมินผลงานของตนเองและเพื่อการฝึกให้ทำงานหลาย ๆ ครั้ง จะช่วยให้นักเรียนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง

- ช่วยลดเวลาที่ครูต้องใช้สำหรับการประเมินงานนักเรียน เพราะหลังจากนักเรียนประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมินโดยใช้รูบริกแล้ว ครูมักพบว่าสิ่งที่ครูต้องปรับปรุงนั้นเหลือไม่มาก

- ครูสามารถปรับรูบริกให้เหมาะสมกับการประเมินผลงานนักเรียนกลุ่มต่างกันได้มาก เช่น เด็กปัญญาเลิศ กับเด็กที่มีปัญหาทางสติปัญญาแต่อยู่ห้องเดียวกัน

- เป็นสิ่งที่ใช้ง่าย และอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ง่ายเช่น เมื่ออธิบายให้ผู้ปกครองทราบเขาจะรู้ได้ทันทีว่าลูกของตนจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อจะประสบผลสำเร็จ

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของรูบริค (Scoring Rubric) ก็คือการตอบคำถามว่านักเรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือว่าระดับความสำเร็จในชั้นต่าง ๆ เท่าใด หรือผลงานเป็นอย่างไร มีคุณภาพอยู่ในระดับใดนั่นเอง มีวิธีการกำหนด 2 แบบคือ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช 2540 : 29)

1. เกณฑ์การให้คะแนน เป็นภาพรวม (Holistic Scoring Rubric) คือ เกณฑ์การให้คะแนนชิ้นงานใดชิ้นงานหนึ่งโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่ามีคุณลักษณะเป็นอย่างไร แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงานหรือความสำเร็จของงานเป็นชิ้น ๆ โดยอาจแบ่งระดับคุณภาพตั้งแต่ 0 - 4 หรือ 0 - 6 โดยวิธีการในการกำหนดคะแนนตามคุณภาพของงานดังนี้

1.1 แบ่งงานตามคุณภาพเป็น 3 กองคือ

กองที่ 1 ได้แก่งานที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ เขียนอธิบายลักษณะของงานที่มีคุณภาพพิเศษ

กองที่ 2 ได้แก่งานที่ยอมรับได้ เขียนอธิบายลักษณะของงานที่ยอมรับได้

กองที่ 3 ได้แก่งานที่ยอมรับได้น้อยหรือยอมรับไม่ได้ เขียนอธิบายลักษณะของงานที่ยอมรับได้น้อยจากนั้นก็นำงานแต่ละกองมาให้คะแนน เช่น กองที่ 1 จะให้คะแนน สูงสุดหล่นลงมาจนถึงกองที่ 3 ส่วนงานที่แสดงว่าไม่ได้ใช้ความพยายามเลยให้คะแนนเป็น 0

1.2 กำหนดระดับความผิดพลาด โดยพิจารณาจากความบกพร่องของคำตอบว่ามีมากน้อยเพียงใด แล้วหักจากระดับคะแนนสูงสุดมาที่ระดับ เช่น การกำหนดระดับคุณภาพของงานแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์กำหนดดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง คำตอบถูกแสดงเหตุผลถูกต้อง แนวคิดชัดเจน

คะแนน 3 หมายถึง คำตอบถูก เหตุผลถูกต้อง มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย

คะแนน 2 หมายถึง เหตุผลหรือการคำนวณผิดพลาด แต่มีแนวทางที่จะนำไปสู่คำตอบ

คะแนน 1 หมายถึง แสดงวิธีคิดเล็กน้อยแต่ไม่ได้คำตอบ

คะแนน 0 หมายถึง ไม่ตอบหรือตอบไม่ถูก

1.3 อธิบายคุณภาพตามระดับจากสูงสุดถึงต่ำสุด เช่น เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระ อาจกำหนดดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง การสาธิตหรือแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจที่สมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องแม่นยำในหลักการความคิดรวบยอดข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด รวมทั้งเสนอแนวคิดใหม่ที่แสดงถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกฎเกณฑ์หรือลักษณะของข้อมูล

คะแนน 3 หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจที่สมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องในหลักการ ความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด

คะแนน 2 หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจไม่สมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องในหลักการ ความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนดในบางส่วน

คะแนน 1 หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงหรือสถานการณ์ที่กำหนดน้อยมาก และเข้าใจไม่ถูกต้องในบางส่วน

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ

สิ่งที่ต้องกำหนดต่อไปนี้คือ การพิจารณาว่าระดับคุณภาพใดจะเป็นที่ยอมรับได้เห็นว่าจากตัวอย่างที่ผ่านมา ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไปมีคำอธิบายถึงการแสดงออกที่ยอมรับได้เพราะนักเรียนแสดงออกถึงความเข้าใจที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการความคิดรวบยอดข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกย่อย (Analytic Scoring Rubrics) เพื่อให้การมองคุณภาพของงาน หรือความสามารถของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จึงได้มีการแยกองค์ประกอบของการให้คะแนนเป็นหลายองค์ประกอบหรือหลายรายการ และอธิบายคุณภาพของงานในแต่ละองค์ประกอบเป็นระดับ ซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ว่าเกณฑ์การให้คะแนนแบบนี้ประกอบด้วยความสำคัญ 2 ส่วนคือ

2.1 แนวทางต่าง ๆ ที่จะใช้พิจารณาชิ้นงาน (Criteria) หรืออาจเรียกว่าองค์ประกอบ หรือรายการที่จะประเมิน เช่น ในผลงานการเขียนชิ้นหนึ่ง เราอาจมีแนวทางประเมินโดยดูสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย (Purpose) การจัดองค์ประกอบ (Organization) รายละเอียด (Details) ท่วงทำนองการเรียน (Voice, Style) หลักไวยากรณ์ ตัวสะกด (Mechanics)

2.2 คำอธิบายถึงระดับคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งเรียงลำดับตั้งแต่สูงสุดถึงต่ำสุด ซึ่งอาจจะกำหนดระดับคุณภาพเป็นกี่ระดับขึ้นอยู่กับความเหมาะสม เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าผลงานนั้นสามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ถูกต้องเพียงใด การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีจุดเด่นในด้านเที่ยงตรง เนื่องจากมีผลงานที่เป็นรูปธรรม สามารถบอกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ แทนที่จะพิจารณาจากคะแนนสอบซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม

ในประเด็นความเที่ยงตรงได้มีการศึกษาเพื่อสนับสนุนโดยโครงการของศูนย์วิจัยระดับนานาชาติเกี่ยวกับการประเมินผลมาตรฐานและการทดสอบนักเรียน (Center for Research and Evaluation, Standards and Student Testing, CRESST) โดยศึกษาจากโรงเรียน 171 โรงเรียนใน 19 มลรัฐ จาก 30 เขตการศึกษาที่ใช้การประเมินผลแนวใหม่ (Herman and Winter 1992 : 75) ผลการศึกษาช่วยยืนยันว่าการประเมินแนวใหม่นี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สะท้อนการสร้างและการมีแบบแผนตนเองของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเที่ยงตรงของการประเมินผลที่สามารถสะท้อนความรู้ ทักษะ และความสามารถของสิ่งที่ต้องการวัด

เฮอร์แมนและวินเตอร์ (Herman and Winter 1992 : 75) ได้เสนอเกณฑ์เพิ่มเติม (Additional Criteria) สำหรับตัดสินคุณภาพของการประเมินเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของการประเมินผลอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเป็นความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) เกณฑ์เพิ่มเติมของเดิมประกอบด้วย

1. ความยุติธรรม (Fairness) การประเมินนี้ได้คำนึงถึงข้อมูลเบื้องหลังของผู้ถูกประเมินอย่างรอบด้านหรือไม่
2. การถ่ายโยงและการอ้างสรุป (Transfer and Generate) ผลการประเมินได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนหรือไม่
3. ประเมินระดับสติปัญญาที่ซับซ้อน (Cognitive Complexity) ในการประเมินนั้นมีสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ถูกประเมินได้ใช้ความคิดในระดับที่สูงขึ้น
4. คุณภาพของเนื้อหา (Content Quality) เนื้อหาของงานที่ถูกเลือกเพื่อใช้ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน มีลักษณะต่อไปนี้หรือไม่ คือ มีคุณค่าเหมาะสมกับเวลาและความพยายามของผู้เรียน สะท้อนถึงจุดมุ่งหมาย สะท้อนจุดเด่นที่สำคัญของสิ่งที่ประเมิน

5. ความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Coverage) เนื้อหาของงานที่ใช้ในการประเมินมีความสอดคล้องและเป็นตัวแทนของหลักสูตรหรือไม่

6. มีความหมาย (Meaningfulness) การประเมินนี้ได้สร้างแรงจูงใจให้ผู้ถูกประเมินมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่กำหนดให้หรือไม่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้หรือไม่

การใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ตัดสินให้คะแนนผลงานดีเด่น

การตัดสินให้คะแนนผลงานนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จะประเมินความสามารถของนักเรียนจากหลักฐานผลงานดีเด่นที่นักเรียนเลือกมาเป็นค่าคะแนน ซึ่งการทำให้ผลการตัดสินน่าเชื่อถือนั้นมีปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. 2540 : 29)

1. เกณฑ์การให้คะแนนต้องได้รับการสร้างและพัฒนาจนมีคุณภาพ โดยเฉพาะด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นั่นคือต้องสร้างให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน ในทางปฏิบัติควรช่วยกันสร้างและนำไปทดลองใช้ก่อนเพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุง

2. ผู้ประเมิน เพื่อความน่าเชื่อถือและยุติธรรมต่อนักเรียนควรใช้ผู้ประเมินมากกว่า 1 คน และมีการฝึกการใช้เกณฑ์ก่อนเพื่อความชัดเจนและประเมินได้ตรงประเด็น ถ้ามีผู้สอนร่วมกันหลายคน ควรให้ทุกคนประเมินผลงานนักเรียนแต่ละคนแล้วนำคะแนนของผู้ประเมินทุกคนมาเฉลี่ย ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประเมินเพียงคนเดียว ควรประเมินซ้ำอีกครั้งหนึ่งโดยให้ช่วงเวลาการประเมินแต่ละครั้งห่างกันพอสมควร นำคะแนนการประเมินทั้งสองครั้งมาเฉลี่ย

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ถ้าวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนชัดเจน ครูทำกิจกรรมพัฒนาแฟ้มสะสมงานครบถ้วน และประการสำคัญกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผลงานที่นักเรียนใช้เป็นแนวทางเลือกหรือสร้างผลงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนแล้วการตัดสินให้คะแนนของครูค่อนข้างสอดคล้องกันมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินสองคนค่อนข้างสูงและเป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน

เกณฑ์ในการประเมิน (Assessment Criteria) เป็นสิ่งที่ต้องกำหนดหรือสร้างขึ้นเพื่อประเมินความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างจุดมุ่งหมายกับหลักฐาน ในระยะแรกๆ ของการใช้แฟ้มสะสมงานในการเรียนการสอนและการประเมินผล การออกแบบ ครูและนักบริหารหลักสูตรมักจะเป็นผู้ออกแบบแต่เพียงฝ่ายเดียว ต่อมาในช่วงหลังๆ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมมีบทบาทในการออกแบบในบางส่วนที่นักเรียนสามารถกระทำได้

การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยระบบแฟ้มผลงาน

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2540 : 5 - 11) ได้กล่าวว่า การประเมินผลทางการศึกษาที่ปฏิบัติกันมาจนเป็นประเพณีนิยม มักอาศัยการสอบเขียนตอบหรือเลือกคำตอบเป็นหลัก มีการสอบภาคปฏิบัติบ้างขึ้นกับประสบการณ์หรือความพร้อมของครู ในทฤษฎีการทดสอบถือว่า ข้อสอบแต่ละฉบับเป็นเพียงตัวอย่างเนื้อหาที่นำมาประกอบกับพฤติกรรมที่ต้องการตรวจสอบเท่านั้น ข้อสอบเป็นเพียงตัวอย่างคำถามที่ใช้กระตุ้นให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมที่ต้องการตรวจสอบ และที่สำคัญที่สุด คือ การทดสอบทุกครั้งจะเกิดความคลาดเคลื่อนในการวัด ซึ่งต้องนำมาพิจารณาในการแปลความหมายคะแนนที่แต่ละคนทำได้ด้วย ปัจจุบันนี้ ยอมรับกันว่าการสร้างข้อสอบและการนำไปทดสอบของครูมีจุดอ่อนที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวของผลการวัดอย่างมาก คะแนนหรือผลการทดสอบเป็นข้อมูลจึงสะท้อนความจริงบางส่วนของผู้เรียนเท่านั้นนักเรียนเขียนตอบ หรือ

เลือกตอบ ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงการมองการประเมินในส่วนของการระบุระดับความสามารถจากการเรียนการสอนเท่านั้น การประเมินผลยังมีหน้าที่สนับสนุนประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูด้วย ดังนั้น จึงพบว่ากระบวนการทั้งหมดยังมีข้อจำกัดในการใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนในด้านต่างๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคลบ่อยครั้ง พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถประมาณความสามารถของตนเองและไม่รู้จักจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพราะไม่ทราบว่ามีมาตรฐานของการปฏิบัติที่ควรจะเป็นตามความคาดหวังหลักสูตรของผู้สอนอย่างไร ครูเองก็ขาดทิศทางของการจัดกิจกรรมการสอนที่ให้โอกาสนักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

จากการติดตามความเคลื่อนไหวในศาสตร์ของการวัดและประเมินผล ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2540 : 12) พบว่าความตื่นตัวในการพัฒนาการศึกษาในวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจกับทางเลือกใหม่ของการประเมินผลที่สามารถให้สารสนเทศเกี่ยวกับตัวผู้เรียนอย่างครอบคลุมที่สุด เดิมโรงเรียนใช้วิธีการทดสอบความสามารถของนักเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อแสดงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้ชุมชนได้รับทราบเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียน ในยุคนั้น แบบทดสอบมาตรฐานได้รับความนิยมมาก กล่าวกันว่า มีการใช้แบบทดสอบมาตรฐานประมาณปีละ 250 ล้านฉบับ และมีแนวโน้มเพิ่ม

จำนวนการใช้ขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงประมาณปี ค.ศ. 1994 บางรัฐเริ่มเน้นความสามารถในการปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง จึงนำเทคนิคการประเมินปฏิบัติการ (Performance Assessment) หรือประเมินแฟ้มผลงาน - (Portfolio Assessment) รูปแบบการประเมินนี้ เรียกกันในสหรัฐอเมริกาว่าเป็นรูปแบบใหม่ของการประเมิน (Alternative Assessment) หรือการประเมินความสามารถตามความเป็นจริง (Authentic Assessment) เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 1994 ประธานาธิบดี Clinton ได้ลงนามในกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษา The Educate American Act กำหนดเป้าหมายให้ปี 2000 (Goals 2000) เป็นปีแห่งการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ทุกรัฐต้องจัดการศึกษาของตนให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และให้มีการประเมินที่สามารถอธิบายความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนอย่างกว้างขวาง โรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนได้รับการกระตุ้นจากชุมชนที่สนใจอย่างมาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงลุกขึ้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง พบว่ามีบทความมากกว่า 500 บทความและตำราอีกจำนวนมากที่ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับทางเลือกของการประเมินผลการเรียน (Salvai, 1995 : 501 - 519) นอกจากนี้ยังมีโครงสร้างวิจัยและปฏิรูปการประเมินผลอย่างกว้างขวาง ดังเห็นได้จากผลสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Cotton, 1995 : Abstract) การกล่าวถึงการประเมินว่า ผู้สอนต้องติดตามกำกับดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอโดยการประเมินทั้งวิธีที่มีรูปแบบเป็นทางการ และไม่มีรูปแบบ เป็นทางการ ผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการประเมิน และใช้ความรู้นั้นเลือกหรือเตรียมวิธีการประเมินที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยอีกจำนวนหนึ่ง ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้สอนต้องใช้องค์ประกอบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการใช้วิธีการทดสอบแบบเดิม ขอบเขตของภาระงานการประเมินที่ผู้สอนควรทำได้แก่ การเตรียมพร้อมเพื่อพัฒนาเทคนิคการประเมิน สร้างเกณฑ์มาตรฐานและกำหนดงานเพื่อทำการประเมิน ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองว่าการประเมินจะพิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนและชิ้นงานที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการเรียนการสอน หลักฐานทั้งหมดจะถูกรวบรวมไว้อย่างเป็นสัดส่วน อาจอยู่ในรูปของแฟ้มหรือกล่อง หรือในระบบการจัดเก็บด้วยอิเล็กทรอนิกส์และเรียกว่า การประเมินแฟ้มงาน (Portfolio) ระบบการจัดเก็บด้วยอิเล็กทรอนิกส์ และเรียกว่า การประเมินแฟ้มงาน (Portfolio Assessment) กล่าวโดยสรุป แฟ้มงาน (Portfolio) คือผลงานของผู้เรียนที่จัดเก็บอย่างมีเป้าหมายเพื่อบรรยายให้เห็นความเพียรพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของแต่ละบุคคล

ดังนั้น การประเมินแฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) จึงเป็นเทคนิคการประเมินผลทางการศึกษาแนวใหม่ ที่อาศัยหลักฐานจากการประเมินผลงาน แบบฝึกหัดการปฏิบัติงานเชิงทักษะและเชิงวิชาการ การทำบ้านในหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนข้อเขียนที่สะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง การเรียนการสอน และความนิยมชมชอบในวิชาต่างๆ ที่สะสมและจัดเก็บในแฟ้ม หรือในกล่อง แล้วทำการวิเคราะห์ให้เห็นพัฒนาการในแง่มุมต่างๆ เช่น พัฒนาการทางภาษา พัฒนาการด้านทักษะทางวิชาการเป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในสภาวะปกติ ไม่มีความกดดันเช่นในการทำข้อสอบ ไม่มีความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากการเลือกตัวอย่างข้อสอบเพียงจำนวนหนึ่งตามกำหนด แต่เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการทำงานในชีวิตประจำวัน การประเมินแฟ้มผลงานจึงเป็นวิธีที่ให้การสะท้อนเกี่ยวกับพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถมองเห็นรายละเอียดของพัฒนาการ เห็นจุดเด่นจุดด้อยในกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนต่างมีโอกาสที่จะใช้สร้างสารสนเทศในแฟ้มงานพัฒนาตนเองได้

แฟ้มผลงานนักเรียน

เป็นหลักฐานผลงานของนักเรียนที่จัดเก็บอย่างมีเป้าหมายเพื่อบรรยายให้เห็นความเพียรพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน นักเรียนจะเตรียมและจัดเก็บผลงานของตนเองเข้าแฟ้ม ครูเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำ เลือกชิ้นงานที่จะจัดเก็บ เพื่อให้มีข้อมูลบรรยายได้ครอบคลุมเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน นักเรียนจะพิจารณาคุณภาพผลงานเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของตนเองบ้าง ปรับปรุงและเสนอจัดเก็บเพื่อให้เห็นพัฒนาการ ครูช่วยนักเรียนในการพิจารณางานอย่างมีเหตุผล โดยเกณฑ์ที่ได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นอย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ ครูวิจารณ์ผลงานเด็กอย่างสร้างสรรค์ ชี้แนะแนวทางการปรับปรุงในบางโอกาสให้เพื่อน ๆ วิจารณ์งานนักเรียน เพื่อขยายแนวคิดที่กว้างขวางและสร้างเสริมคุณลักษณะความมีเหตุผล ไม่ติดยึดตนเองเป็นใหญ่ มาถึงจุดนี้ พ่อแม่ จะเข้าร่วมรับรู้ ชื่นชมผลงาน และให้กำลังใจในกรณีที่ควรปรับปรุง การเน้นผลปฏิบัติที่ปรากฏเป็นหลักฐานในการประเมินเป็นแนวทางการเสนอทิศทางการพัฒนาความสามารถนักเรียนไปสู่การเป็นผู้คิดเป็นและทำเป็นที่ชัดเจน

ผลการเรียนสรุปเมื่อสิ้นภาค หรือปีการศึกษาจะประมวล จากการพัฒนาพฤติกรรมด้านต่างๆ สามารถอธิบายความสามารถในภาพรวมที่มีรายละเอียด สามารถแสดงผลงานที่มีความหมายต่อการเรียน ต่อ ต่อการส่งเสริมความสามารถพิเศษ ความคิดสร้างสรรค์ มองเห็นตัวผู้เรียนชัดเจนกว่าผลการประเมินที่เสนอแต่ละคะแนนสอบเพียงครั้งหรือสองครั้งเท่านั้นสามารถนำไปเป็นหลักฐาน เพื่อรับการพิจารณาคัดเลือกในโอกาสต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของผู้เรียน การใช้ระบบแฟ้มผลงานนี้ ผู้เรียนจะมีความเป็นอิสระในการไต่หาหนทางความสำเร็จตามความสามารถเฉพาะของตนเองมากขึ้น เป็นการลดการเปรียบเทียบกับคนอื่นซึ่งมีความพร้อมและเหตุปัจจัยที่แตกต่างกัน

ระบบการประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment System)

การนำเทคนิคการประเมินแฟ้มผลงานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะมีผลดีหลายประการ ดังที่กล่าวมาแล้วเมื่อครูเป็นผู้นำมาสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนของตน โดยเริ่มจากการทดลองใช้กับงานใดงานหนึ่งก่อน เช่น เตรียมการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้หนึ่งจุดประสงค์ แล้วกำหนดงานที่ให้ผู้เรียนได้เรียนฝึก และทำจริงจากนั้นแนะนำให้นักเรียนเก็บงานที่ตนทำนำมาพิจารณาวิจารณ์คุณภาพเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก่อน และความรู้สึกต่อการทำงานของตน พร้อมเสนอการแก้ไขเพื่อเพิ่มคุณภาพกระบวนการที่ครูกับนักเรียนร่วมกันทำนี้เป็นการฝึกให้นักเรียนคิดเป็น

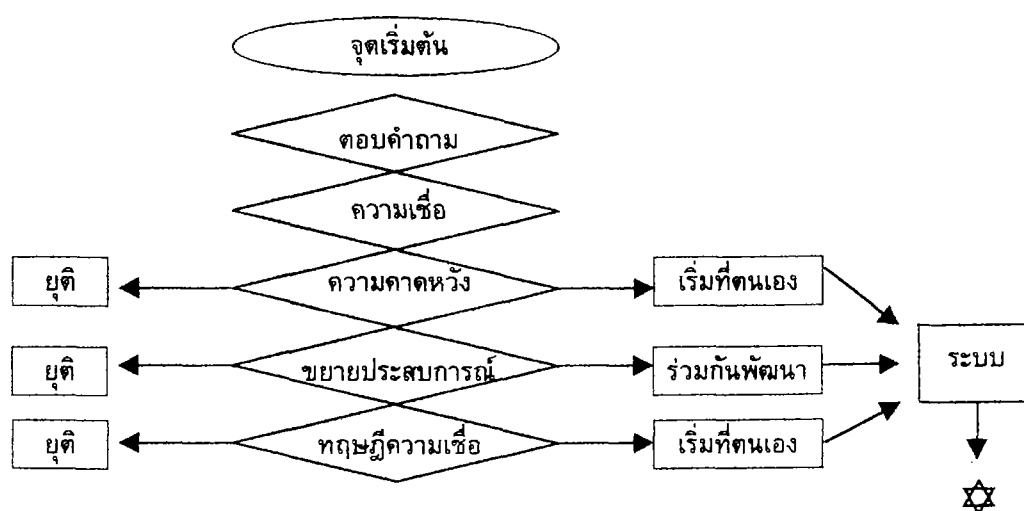
ใช้เหตุผล และสร้างความสำเร็จให้กับตนเองในการเพิ่มคุณภาพที่มีความหมายกับตนเอง การเริ่มต้นกับแฟ้มผลงาน นักเรียนที่มีเพียงเรื่องเดียวก่อน แล้วเพิ่มจำนวนมากขึ้นเมื่อเห็นประโยชน์และมีวิธีการที่สะดวกขึ้นจะทำให้ขยายงานของตนเอง แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น และในที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาระบบให้เกิดเป็นกระบวนการประเมินที่ใช้แฟ้มผลงานได้ ซึ่งเป็นการวางแผนและดำเนินการสอดคล้องกับทุกคนในระบบโรงเรียน (ภาวิณี สุวพัฒนานนท์. 2540 : 9)

เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบความเชื่อของตนเองก่อนว่า การใช้แฟ้มผลงานสามารถช่วยให้ตนเองพัฒนาวิชาชีพครู ปฏิบัติงานครูได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ครูคาดหวังในตนเองว่าจะเรียนรู้วิธีการใช้แฟ้มผลงาน แนะนำนักเรียนร่วมกันทำได้หรือไม่ ถ้าคำตอบคือได้ (+) ขอให้ครูเริ่มทดลองทำดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ถ้าคำตอบคือไม่ (-) ก็เป็นการยุติธรรมการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง

ขั้นที่สอง เมื่อครูเริ่มไปแล้ว ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูได้รับจะทำให้ครูมีความเข้าใจ มองเห็นหนทางการจัดการที่ง่ายขึ้น มองเห็นคุณค่าของการพัฒนาชัดเจนขึ้น ครูต้องการขยายประสบการณ์ของครูเองหรือไม่ ถ้าต้องการ (+) ครูจะปรึกษาหารือระหว่างเพื่อนครู อย่างเป็นทางการ หรือไม่ทางการย้อมสุดแล้วแต่โอกาส เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกิดการเรียนรู้มากขึ้น แต่ถ้าไม่ประสงค์จะขยายประสบการณ์ของตนเอง (-) อาจเป็นเพราะครูเกิดความท้อแท้ หรือไม่สนุกกับการทำงานในลักษณะนี้ ครูย่อมนึกถึงการปฏิบัติในที่สุด การเปลี่ยนแปลงย่อมยุติธรรมเช่นกัน

ขั้นที่สาม หากครูได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ และเข้าไปสัมผัสกับความหมายที่ลึกซึ้งขึ้นของการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงาน ครูจะเกิดความหนักแน่นในการปฏิบัติงานของครู ครูจะมีหลักการ สามารถขยายความคิดพร้อมแนวทางการปฏิบัติ ความเชื่อของครูสามารถพัฒนาเป็นรูปธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป เป็นการพัฒนาทฤษฎีของการประเมินความสามารถที่แท้จริงในสถานการณ์การเรียนการสอนอย่างมีความหมาย ณ จุดนี้จะเป็นการวางแผนและสร้างระบบการปฏิบัติเพื่อให้เกิด ขั้นตอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพที่ชัดเจนขึ้น คณะครูรวมตัวโดยมีผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้นำในการวางแผนการประเมินร่วมกัน (ภาวิณี ศรีสุวพัฒนานนท์. 2540 : 9)

แผนปฏิบัติการประเมินแฟ้มผลงาน

จากที่เสนอนี้ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาระบบการประเมินแฟ้มผลงานในโรงเรียน สิ่งที่ต้องทำต่อไปนี้ คือการวางแผนการกำหนดสาระที่ต้องประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร วางแผนการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องและวางแผนการติดตามประเมินการใช้ระบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยแฟ้มผลงาน

ตรวจสอบความเข้าใจและความต้องการในการใช้ระบบการประเมินแฟ้มผลงาน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เป็นกระบวนการหนึ่งในระบบการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบระดับคุณภาพของผลการจัดการศึกษาเมื่อเทียบกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในกระบวนการประเมินผลจำเป็นต้องกำหนดระเบียบเพื่อให้การปฏิบัติการประเมินเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และสอดคล้องกับปรัชญาการจัดการเรียนการสอนระเบียบการประเมินผลประกอบด้วย หลักการ วิธีการประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การโอนผลการเรียน และหน้าที่สถานศึกษา รวมเป็นระบบการประเมินผล

เทคนิคการประเมินที่ให้ไปเป็นไปตามหลักการประเมินผลที่ผ่านมาเกือบทุกโรงเรียนใช้แนวปฏิบัติที่ปรากฏในคู่มือการประเมินผลตามหลักสูตรฯ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้อย่างถูกต้องตามหลักการประเมินผลเพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลปลายปี แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการบรรลุผลตามหลักการดังกล่าวที่ปฏิบัติกันมายังมีระดับที่ไม่น่าพอใจนัก โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา และประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ทั้งนี้เพราะปัจจัยด้านการปฏิบัติที่ต้องขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ ประสิทธิภาพ วิธีการเลือกใช้ และความจริงจังในการปฏิบัตินั่นเอง

จากการศึกษาทางเลือกใหม่ของการประเมินผลพบว่าการใช้เทคนิคการประเมินแฟ้มผลงานนักเรียนให้แนวทางการปฏิบัติที่จะบรรลุหลักการประเมินผลและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ดีได้ ซึ่งโรงเรียนจะต้องนำเทคนิควิธีในระบบการประเมินแฟ้มผลงานมาจัดระเบียบให้สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการในระบบของโรงเรียน พยายามทำให้การใช้เทคนิคนี้เป็นส่วนที่บูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องสัมพันธ์ สามารถประสานประโยชน์การประเมินผลสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนและการสอน นอกจากนี้ เรายังหวังว่าจะได้รับผลพลอยได้ที่รับรู้ได้ทุกฝ่าย คือ การสร้างเสริมพลังพัฒนานักเรียนด้วยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนด้วย

การกำหนดแนวทางการปฏิบัติ

การพัฒนาระบบการประเมินด้วยแฟ้มผลงาน ควรดำเนินการในระดับโรงเรียน โดยมีลำดับการวางแผนเพื่อไปสู่การปฏิบัติ มีดังนี้ (ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์, 2540 : 10)

1. สร้างความเข้าใจให้ทุกคนตระหนักในความสำคัญของการนำระบบการประเมินแฟ้มผลงานมาใช้ โดยจัดการประชุมเพื่อให้ความรู้ในหลักการ วิธีการ จุดประสงค์ของการใช้ผลการประเมินประเภทต่าง ๆ และความรู้อีกส่วนในการพัฒนางาน
2. การจัดทำ คู่มือการเรียนการสอนและการประเมิน ซึ่งเป็นการทบทวนและปรับปรุงจากปฏิบัติเดิม ให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำคู่มือควรให้ครูมีส่วนร่วมในการคิด และเสนอกิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ความก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยี

กระบวนการจัดทำคู่มือ อาจใช้วิธีการประชุมปฏิบัติการที่เป้าหมายชิ้นงานที่ชัดเจนและควรมีบรรยากาศของการทำงานวิชาการร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

3. กำหนดปฏิทินสำหรับการปฏิบัติในเรื่องการเรียนและประเมิน เพื่อให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถจัดลำดับเวลาการทำงานที่สัมพันธ์กันทั้งระบบ

4. การจัดการอบรมชี้แจงเพื่อการเริ่มต้นที่เข้าใจร่วมกัน

5. การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูเป็นระยะ ๆ ควรมีการประชุมและให้การนิเทศภายในแก่ครู เพื่อเสริมเติมแต่งความเข้าใจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้เกิดการขยายความรู้ความเข้าใจและบำรุงขวัญการทำงานร่วมกัน

7. จัดนิทรรศการผลงานจากแฟ้มงานเมื่อสิ้นภาค หรือสิ้นปี เพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ทุกคนมีส่วนในความสำเร็จในบทบาทที่แตกต่างกัน

8. ประชุมครู - ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ปลายภาคเรียนเพื่อพัฒนาระบบและนำไปใช้ในภาคต่อไป

เอกสารประกอบการปฏิบัติการในระบบการประเมินแฟ้มผลงาน

1. ปรัชญา หรือปณิธานของโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา
2. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมิน
3. ปฏิทินกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินของโรงเรียน และของระดับชั้น
4. คู่มือการปฏิบัติการจัดทำและใช้แฟ้มผลงานนักเรียนสำหรับครู นักเรียน
5. คู่มือการร่วมพัฒนาปัญญานักเรียนสำหรับผู้ปกครอง
6. อื่น ๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อเสริมการทำงานให้ระบบการประเมินผลแฟ้มผลงานให้บรรลุปณิธานของโรงเรียน

รายงานการวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการประเมิน

สำหรับประเทศไทยการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนยังมีน้อย ดังนั้นรายงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานจึงยังไม่ปรากฏอย่างเป็นทางการ สำหรับงานวิจัยที่ปรากฏในประเทศไทย คือ การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. 2540 : 138) ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ มีแนวทางในการดำเนินงานตามแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้ ศึกษาสภาวะแวดล้อม กำหนดจุดมุ่งหมายของแฟ้ม กำหนดโครงสร้างของแฟ้มสะสมงาน พัฒนาแฟ้มสะสมงาน ประเมินผลแฟ้มสะสมงาน และประสานสัมพันธ์ร่วมชื่นชม

2. กระบวนการของแฟ้มสะสมงาน ช่วยทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนมาก

3. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีคุณภาพตามเกณฑ์ตัดสินคุณภาพการประเมินผลของลินน์และคณะในระดับมากทุกรายการ ดังนี้ คือ มีความยุติธรรมในการประเมิน สามารถถ่ายโยงและอ้างสรุปผลการประเมิน ประเมินระดับสติปัญญาที่ซับซ้อน เนื้อหาแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพ เนื้อหาแฟ้มสะสมงานครอบคลุมและการประเมินมีความหมายต่อผู้ถูกประเมิน มีความเที่ยงตรงตาม

สภาพ โดยคำสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ที่แทนค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ เท่ากับ .94 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนจำนวน 2 คน เท่ากับ .97 ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนที่ได้จากคำสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง เท่ากับ .6517

รายงานการวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการประเมิน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) สามารถแยกประเด็นตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษาซึ่งมีรายการศึกษาได้ดังนี้

จิลล์และสตีเวน (Jill and Stevan. 1992 : Abstract) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้แฟ้มสะสมงานประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐอิลลินอยส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่เกรด 1 ถึงเกรด 5 จำนวน 324 คน ในวิชาคณิตศาสตร์และการเขียนโดยศึกษาใน 3 ประเด็น คือ ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับ ตัวแปรต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อผลการใช้แฟ้มสะสมงานหรือไม่ และประเด็นสุดท้ายคุณภาพของการประเมิน โดยครูให้คะแนนนักเรียนทั้งด้านวิชาการและด้านสังคมโดยใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคน นอกจากผลงานแล้วยังประกอบด้วยแบบประเมินตนเอง บันทึกข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวนักเรียน การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยใช้แบบสองถามครู การสัมภาษณ์และการเยี่ยมชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นหนึ่ง การนำไปใช้ในห้องเรียนจะได้ผลดีมากถ้ามีทีมงานในการร่วมพัฒนา ประเด็นที่สอง แฟ้มสะสมงานจะมีคุณภาพแตกต่างกันตามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเหมือนการวัดผลวิธีอื่น และประเด็นที่สาม การประเมินผลวิธีนี้มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นและความยุติธรรมเหมือนกับการวัดผลโดยวิธีอื่นๆ และมีหลักฐานว่ามีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน

เธอร์เบิร์น (Thorburn. 1992) ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของครูต่อการสร้างหลักสูตรในการที่จะวางแผนในการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบต่อทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษา เป็นปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในชั้นประถมศึกษาและมัศึกษากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในสังคม ความสอดคล้องกันตามทัศนคติของครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตลอดจนความสอดคล้องกันของทฤษฎีและการปฏิบัติกิจกรรมทางศิลปศึกษา

สไมเลย์ (Smiley. 1993 : 54) ได้ศึกษาผลการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 5 โรง ในวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูผู้สอนจำนวน 5 คน นักเรียน 15 คน ผู้บริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ สังเกตและเยี่ยมห้องเรียนโรงเรียนละ 7 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความพึงพอใจและประสบผลสำเร็จในการประเมินผลการเรียนโดยวิธีนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขต่อกิจกรรมการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้นกว่าเดิม จากผลการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ถ้าต้องการให้การประเมินผลการเรียนวิธีนี้มีประสิทธิภาพ การประเมินผลและการสอนควรเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. การประเมินผลและวิธีสอนควรปรับตามความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมมิใช่กำหนดแน่นอนโดยยึดตามหลักสูตรและไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
2. ครูและนักเรียนต้องร่วมมือกันในกระบวนการเรียนการสอนและวัดผล
3. ครูต้องใช้ยุทธศาสตร์หลากหลายในการกระตุ้น และมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลสำเร็จในการอ่านและการเขียนของนักเรียน

4. การสะท้อนตนเองของนักเรียนควรกระทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นงานประจำและหากต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนของนักเรียนควรทำดังนี้

4.1 ครูต้องเปลี่ยนแปลงระบบความเชื่อ เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเน้น และสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเน้นความร่วมมือทางการเรียน

4.2 ครูต้องเต็มใจในการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและการประเมินผล

4.3 เน้นให้นักเรียนรู้จักการสะท้อนตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำ

4.4 การจัดสรรเวลาที่เหมาะสม

แคลลีพีและเพอร์ฟูโม (Calfee and Perfumo, 1992 : 532 - 537) ได้ศึกษาสำรวจความคิดเห็นโดยส่งแบบสำรวจไปยังกลุ่มเป้าหมาย 150 แห่งทั้งระดับรัฐ ระดับเขตการศึกษา ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียนและครูเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งจัดสัมมนาตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 24 คน เป็นเวลา 2 วัน เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานประเมินผลการเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษามีดังนี้

1. ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้การประเมินผลการเรียนวิธีนี้ และมีความเห็นว่าการใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนไม่เพียงพอ

2. ด้านนักเรียนมีความพึงพอใจ และมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของบทเรียน

3. ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจที่จุดมุ่งหมายของการใช้แฟ้มสะสมงาน ทำให้เกิดความเที่ยงตรงในการประเมินความก้าวหน้า และพัฒนาการทางการเรียนของนักเรียน

4. ในการประเมินระดับที่กว้างขวางเช่น ระดับรัฐ ระดับเขตการศึกษา ควรมีการสร้างเกณฑ์การตัดสินที่ได้มาตรฐาน

5. ในประเด็นความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น มีความเห็นว่า

5.1 มีความเที่ยงตรงสูง เพราะประเมินตามสภาพที่แท้จริง

5.2 ความเชื่อมั่น ควรใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินตั้งแต่สองคนขึ้นไป

5.3 ครูบางส่วนไม่ต้องการให้นำการประเมินผลวิธีนี้ไปใช้ ในการให้ระดับผลการเรียน

5.4 ครูบางส่วนยังคงใช้เกณฑ์การเขียนตอบ ในการประเมินผลเพื่อให้ระดับบางคนให้ระดับคะแนนโดยยึดจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน

5.5 นักเรียนบางส่วน เรียนและทำโครงการต่าง ๆ ไปตามจุดมุ่งหมายของแฟ้มสะสมงาน โดยมิได้มุ่งหวังเรื่องระดับผลการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอน ภาคปฏิบัติและนักศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์

การกำหนดประชากร

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 37 แห่ง

รวมประชากรทั้งสามกลุ่มเป็นจำนวน 438 คน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับประโยควิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา

กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาศิลปกรรม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สังกัดหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม ที่ทำการสอนอยู่ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรม ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก (Rating Scale) โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สังกัด ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจต่อแฟ้มสะสมงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิดสอบถามด้านความคิดเห็นทั้ง 3 ด้าน

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม โดยให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	เป็นจริงมากที่สุด	หรือ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เป็นจริงมาก	หรือ	เห็นด้วย
3	หมายถึง	เป็นจริงปานกลาง	หรือ	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	เป็นจริงน้อย	หรือ	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	เป็นจริงน้อยที่สุด	หรือ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการสอน ประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

2. สร้างแบบสอบถามโดยคำนึงถึงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ได้แก่

2.1 ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน

2.2 ความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

2.3 ความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านพิจารณา ประกอบด้วย

3.1 นายชัยยุทธ รัตนานุกูล ศึกษานิเทศก์ 9 ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในด้านการทำวิจัย การประเมินผล โดยใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม

3.2 นางรองรัตน์ ยิ้มแย้มตรุ ศึกษานิเทศก์ 7 หัวหน้าฝ่ายวิจัย กรมอาชีวศึกษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 มีประสบการณ์ในด้านการวิจัยและมีความรู้การสร้างเครื่องมือการใช้ภาษา และการประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม

3.3 นายพูลศักดิ์ กุลพิสิทธิเจริญ ศึกษานิเทศก์ 7 ฝ่ายวิชาการศึกษานิเทศก์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 1 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ด้านการบริหารวิชาการและประเมิน ด้านแฟ้มสะสมงาน

3.4 นางสาวสตาพร ไมตรีจิตร ศึกษานิเทศก์ 7 หัวหน้าโครงการและวางแผนคณะวิชา-ศิลปกรรม ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในการสอน และงานวิจัยเพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

3.5 นางสาวนันทนา สุกใจโกวิท ศึกษานิเทศก์ 7 ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 1 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ด้านงานวิจัยการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

4. นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับอาจารย์ผู้สอนที่วิทยาลัย-ช่างศิลป์ ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีใช้เป็นกลุ่มประชากร แล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา

6. นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไข และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปสอบถามกับกลุ่มประชากร

7. หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้วหากพบว่าการตอบแบบสอบถามมีความคลาดเคลื่อนหรือข้อมูลมีค่าเฉลี่ยเหมือนกันจึงทำการติดตามหาข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดน้ำหนักของแบบสอบถามให้ชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับประชากรที่อยู่ในส่วนกลาง ส่วนประชากรที่อยู่ในส่วนภูมิภาคนั้น ใช้วิธีการส่งและเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 377 ฉบับ (ร้อยละ 86.07)

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนเพื่อนำมาวิเคราะห์
2. จัดจำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามตัวแปรที่ตั้งไว้คือ ข้อมูลของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในแต่ละด้าน
3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในแต่ละด้านต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรียงตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และนำเสนอเป็นร้อยละ ดังตาราง 1 - 4

จากการศึกษาประชากรจำนวน 438 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.07

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดและตำแหน่งหน้าที่

สถานศึกษา ตำแหน่ง	วิทยาลัยอาชีวศึกษา		วิทยาลัยเทคนิค		ศูนย์วิจัยและพัฒนา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	117	90.7	12	9.3	-	-	129	34.2
ศึกษานิเทศก์	-	-	-	-	7	100	7	1.8
อาจารย์	222	92.1	19	7.9	-	-	241	64.0
รวม	339	89.9	31	8.2	7	1.9	377	100

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 64.00) รองลงไปที่คือ ผู้บริหาร (ร้อยละ 34.20) และศึกษานิเทศก์ (ร้อยละ 1.80) วิทยาลัยอาชีวศึกษามีประชากรรวมมากที่สุด (ร้อยละ 89.90) รองลงไปที่คือ วิทยาลัยเทคนิค (ร้อยละ 8.20) และศูนย์วิจัยและพัฒนา (ร้อยละ 1.90)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และอาจารย์จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	254	67.4
ปริญญาโท	110	29.2
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	3.4
รวม	377	100

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 67.4) รองลงมา คือระดับปริญญาโท (ร้อยละ 29.2) และต่ำกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.4)

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์และอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	6	1.6
6-10 ปี	125	33.2
11-15 ปี	239	63.4
15 ปีขึ้นไป	7	1.9
รวม	377	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 63.4) รองลงมาคือช่วงระหว่าง 6-10 ปี (ร้อยละ 33.2) และต่ำกว่า 6 ปีมี จำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.6)

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความเข้าใจต่อแฟ้มสะสมงานของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์

ความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงาน	จำนวน	ร้อยละ
รู้จัก	326	86.5
ไม่รู้จัก	51	13.5
รวม	377	100
เข้าใจ	245	65.0
ไม่เข้าใจ	132	35.0
รวม	377	100
เคยใช้	52	14.3
ไม่เคยใช้	325	85.7
รวม	377	100
เห็นด้วยที่จะใช้	336	89.4
ไม่เห็นด้วยที่จะใช้	41	10.6
รวม	377	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่รู้จักแฟ้มสะสมงาน (ร้อยละ 86.5) มีความเข้าใจเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (ร้อยละ 65.0) แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ (ร้อยละ 85.7) และส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ (ร้อยละ 89.4)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และอาจารย์ได้นำมาพิจารณาศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อที่กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1978 : 174)

- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานแบบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานแบบไม่เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานแบบไม่แน่ใจ
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานแบบเห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานแบบเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และ
อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา n=339		วิทยาลัยเทคนิค n=31		ศูนย์วิจัย และพัฒนา n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
<u>ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานการวัดผลการศึกษา	4.07	0.78	4.29	0.74	4.00	0.82
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผลาน กลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติ ในขบวนการเรียนรู้	3.98	0.72	4.10	0.75	4.00	0.82
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมิน และกำหนดความสามารถของ ผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.06	0.82	4.29	0.74	4.00	1.53
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.75	4.29	0.64	4.00	1.15
แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียน ได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ ของหลักสูตร	4.15	0.74	4.32	0.65	3.29	1.38
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถ อธิบาย วิเคราะห์ และให้คำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	4.19	0.75	4.23	0.72	4.00	1.53
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนา คุณภาพงานของนักเรียน	4.19	0.72	4.45	0.57	4.71	0.49
การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้น ไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น	4.19	0.73	4.29	0.53	4.57	0.79
รวม	4.12	0.60	4.28	0.54	4.07	0.76
<u>ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ ในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.09	0.71	4.26	0.68	3.14	0.90

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา n=339		วิทยาลัยเทคนิค n=31		ศูนย์วิจัย และพัฒนา n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถทางทักษะและ จิตพิสัยของผู้เรียน	4.13	0.70	4.32	0.48	4.29	0.76
แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผล การศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ	4.06	0.79	4.26	0.68	3.43	0.79
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับ สูงขึ้น สามารถเข้าใจถึงพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.19	0.72	4.29	0.59	4.00	0.82
รวม	4.12	0.63	4.29	0.46	3.71	0.57
<u>การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มี ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบ ไว้ด้วย	4.20	0.69	4.19	0.65	4.29	0.95
ควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับ ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพื่อช่วย ในการตรวจสอบการเรียนการสอน	4.09	0.70	4.32	0.54	2.71	1.38
ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ โดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา	4.19	0.67	4.16	0.69	4.57	0.53
ควรมีการประชุมและให้การนิเทศ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง แฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน	4.17	0.77	4.32	0.48	4.29	0.76
ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงาน ของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน	4.29	0.59	4.29	0.59	3.43	1.51
ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา ของกรมอาชีวศึกษา	4.20	0.73	4.35	0.61	4.29	0.76

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา		วิทยาลัยเทคนิค		ศูนย์วิจัย และพัฒนา	
	n=339		n=31		n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ทุกฝ่าย สามารถร่วมกันพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน	4.18	0.68	4.35	0.55	4.14	0.38
การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการ ประเมินผลการเรียนโดยใช้ แฟ้มสะสมงาน	4.20	0.68	4.42	0.56	3.86	1.07
การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ ต่อการประเมินผลการเรียน	4.19	0.67	4.23	0.56	3.43	0.79
รวม	4.19	0.55	4.29	0.46	3.89	0.48
รวมทุกด้าน	4.15	0.54	4.29	0.46	3.93	0.49

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์และอาจารย์จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด ดังนี้

ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามตามจุดประสงค์ของหลักสูตร แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน และแฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้

แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผล แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และแฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้

ศึกษานิเทศก์ในศูนย์วิจัยและพัฒนา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วย แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้ และแฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผล

ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย และแฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ และแฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

ศึกษานิเทศก์ในศูนย์วิจัยและพัฒนา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และแฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลพัฒนาการของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน ทานเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไปด้วย การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ โดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ควรมีการประชุมและ

ให้การนิเทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน และควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนรู้การสอน

ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนรู้การสอน ควรมีการประชุมและให้การนิเทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของผู้เรียนในชั้นต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียน การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย และควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา

ศึกษานิเทศก์ในศูนย์วิจัยและพัฒนา มีความคิดเห็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และในรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของผู้เรียนในชั้นต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย ควรมีการประชุมและให้การนิเทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และการเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทั้งสามกลุ่ม

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา n=339		วิทยาลัยเทคนิค n=31		ศูนย์วิจัย และพัฒนา n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
<u>ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา	4.43	0.68	4.13	0.83	3.91	0.77
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผลาน กลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติ ในกระบวนการเรียนรู้	4.23	0.63	4.00	0.76	3.86	0.74
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมิน และกำหนดความสามารถของ ผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.32	0.72	4.00	1.41	3.95	0.84
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.69	4.00	1.07	4.04	0.79
แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียน ได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ ของหลักสูตร	4.48	0.60	3.38	1.30	4.03	0.71
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถ อธิบาย วิเคราะห์ และให้คำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	4.43	0.58	4.00	1.41	4.05	0.78
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนา คุณภาพงานของนักเรียน	4.36	0.66	4.75	0.46	4.10	0.75
การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้น ไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น	4.41	0.59	4.50	0.76	4.11	0.74
รวม	4.38	0.45	4.09	0.71	4.00	0.67
<u>ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน</u>						
<u>โดยใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ ในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.41	0.59	3.25	0.89	3.93	0.72

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา n=339		วิทยาลัยเทคนิค n=31		ศูนย์วิจัย และพัฒนา n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถทางทักษะและ จิตพิสัยของผู้เรียน	4.35	0.61	4.25	0.71	4.03	0.70
แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผล การศึกษาได้อย่างเป็นธรรม	4.33	0.65	3.50	0.76	3.94	0.81
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับ สูงขึ้น สามารถเข้าใจถึงพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.38	0.64	4.00	0.76	4.10	0.73
รวม	4.37	0.50	3.75	0.53	4.00	0.65
<u>การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มี ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบ ไว้ด้วย	4.46	0.60	4.25	0.89	4.07	0.69
ควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับ ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพื่อช่วย ในการตรวจสอบการเรียนรู้การสอน	4.32	0.64	2.88	1.36	4.00	0.70
ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ โดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา	4.36	0.64	4.50	0.53	4.10	0.68
ควรมีการประชุมและให้การนิเทศ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง แฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน	4.43	0.63	4.25	0.71	4.05	0.77
ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการ ของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงาน ของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน	4.46	0.59	3.50	1.41	4.20	0.72
ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา ของกรมอาชีวศึกษา	4.43	0.66	4.38	0.74	4.10	0.72

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพ					
	วิทยาลัย อาชีวศึกษา		วิทยาลัยเทคนิค		ศูนย์วิจัย และพัฒนา	
	n=339		n=31		n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ทุกฝ่าย สามารถร่วมกันพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน	4.35	0.63	4.25	0.46	4.10	0.68
การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการ ประเมินผลการเรียนโดยใช้ แฟ้มสะสมงาน	4.40	0.61	4.00	1.07	4.12	0.69
การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ ต่อการประเมินผลการเรียน	4.40	0.59	3.50	0.76	4.09	0.67
รวม	4.40	0.44	3.94	0.47	4.09	0.56
รวมทุกด้าน	4.39	0.40	3.96	0.46	4.04	0.56

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุเทศก์ และอาจารย์
จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ดังนี้

ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสม
งานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจน
ครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนา
คุณภาพงานของนักเรียน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการ
ใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง และแฟ้มสะสม
งานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง

ศิษยานุเทศก์มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้
ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการ
กระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน

แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมผสานกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้ และแฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติเทศก์มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบายวิจารณ์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมผสานกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้ และแฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา

ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม และแฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

ศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม และแฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม และแฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลพัฒนาการของผู้เรียนในลำดับขั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ควรมีการประชุมและการให้เทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชาด้วย ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนา

ศักยภาพของผู้เรียน และควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนการสอน

ศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้ ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชาด้วย ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ควรมีการประชุมและการให้นิเทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย และการส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของผู้เรียนในลำดับชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชาด้วย การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย ควรมีการประชุมและการให้นิเทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน และควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทั้งสามกลุ่ม

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความคิดเห็น	ปริญญาตรี n=254		วุฒิปริญญาโท n=110		อื่นๆ n=13	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
<u>ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานการวัดผล	3.98	0.80	4.36	0.66	3.85	0.90
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผล กลมอย่างเป็นธรรมชาติ	3.90	0.75	4.25	0.59	3.69	0.75
ในขบวนการเรียนรู้						
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมิน และกำหนดความสามารถของ ผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน	3.98	0.84	4.35	0.73	3.77	0.83
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง	4.08	0.77	4.35	0.67	3.92	0.76
แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียน ได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ ของหลักสูตร	4.06	0.77	4.40	0.65	3.77	0.73
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถ อธิบาย วิเคราะห์ และให้คำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	4.15	0.77	4.35	0.71	3.77	0.73
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนา คุณภาพงานของนักเรียน	4.14	0.73	4.45	0.60	3.85	0.80
การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้น ไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น	4.20	0.72	4.27	0.70	3.77	0.73
รวม	4.06	0.61	4.35	0.50	3.80	0.71
<u>ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ ในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.99	0.72	4.35	0.68	3.69	0.63

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ปริญญาดรี		วุฒิการศึกษา ปริญญาโท		อื่นๆ	
	n=254		n=110		n=13	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถทางทักษะและ จิตพิสัยของผู้เรียน	4.10	0.68	4.31	0.63	3.69	0.75
แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผล การศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ	3.98	0.81	4.29	0.68	3.77	0.73
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับ สูงขึ้น สามารถเข้าใจถึงพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.15	0.70	4.34	0.72	3.85	0.69
รวม	4.14	0.55	4.32	0.56	3.75	0.63
<u>การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน</u>						
การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มี ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบ ไว้ด้วย	4.15	0.70	4.37	0.62	3.92	0.76
ควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับ ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพื่อช่วย ในการตรวจสอบการเรียนรู้การสอน	4.06	0.73	4.20	0.74	3.62	0.65
การประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ โดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา	4.16	0.66	4.35	0.67	3.77	0.60
ควรมีการประชุมและให้การนิเทศ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง แฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน	4.12	0.80	4.37	0.67	3.85	0.69
ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงาน ของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน	4.24	0.73	4.38	0.66	3.92	0.76
ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา ของกรมอาชีวศึกษา	4.14	0.73	4.41	0.63	4.00	0.91

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ปริญญานิเทศก์		วุฒิการศึกษา		อื่นๆ	
	ปริญญานิเทศก์		ปริญญานิเทศก์		อื่นๆ	
	n=254		n=110		n=13	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.15	0.65	4.35	0.64	3.69	0.85
ทุกฝ่าย สามารถร่วมกันพัฒนา						
ศักยภาพของผู้เรียน						
การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการ	4.14	0.70	4.42	0.60	3.85	0.80
ประเมินผลการเรียนโดยใช้						
แฟ้มสะสมงาน						
การเน้นให้ผู้ใชแฟ้มสะสมงานเอาใจใส่	4.10	0.67	4.43	0.50	3.69	0.75
ต่อการประเมินผลการเรียน						
รวม	4.14	0.55	4.36	0.45	3.81	0.65
รวมทุกด้าน	4.09	0.55	4.35	0.43	3.79	0.66

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ประจำแผนกตามวุฒิการศึกษา

ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญานิเทศก์มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับดังนี้ การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการวัดผลการศึกษา และแฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์มีความคิดเห็นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญานิเทศก์ มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการวัดผลการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานช่วยให้

ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น และแฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมผสานกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษามากกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตามลำดับ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการวัดผลการศึกษา แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมผสานกลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน

ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตาม ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม และแฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตาม ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน และแฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตาม ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน และแฟ้มสะสมงานช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายได้ตาม ดังนี้ ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของผู้เรียนในลำดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ควรมีการประชุมและการให้เหตุผลเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน และควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนการสอน

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้ การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของผู้เรียนในลำดับขั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชาด้วย ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย และการส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษามากกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้ ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของผู้เรียนในลำดับขั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ควรมีการประชุมและการให้เทศเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียน ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทั้งสามกลุ่ม

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

	ประสบการณ์ในการทำงาน							
	1 - 5 ปี		6-10 ปี		11-15 ปี		15 ขึ้นไป	
	n=6		n=125		n=239		n=7	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน								
แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูป ด้านการวัดผล	3.33	0.82	4.44	0.68	3.93	0.77	4.00	0.82
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผลาน กลมกลืนอย่างเป็นธรรมชาติ ในขบวนการเรียนรู้	3.33	0.82	4.24	0.63	3.88	0.73	4.00	0.82
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมิน และกำหนดความสามารถของ ผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน	3.33	0.52	4.31	0.72	3.97	0.83	4.00	1.53
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง	3.33	0.52	4.38	0.59	4.06	0.78	4.00	1.15
แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียน ได้ชัดเจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ ของหลักสูตร	3.33	0.52	4.41	0.70	4.05	0.71	3.29	1.38
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถ อธิบาย วิจารณ์ และให้คำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	3.17	0.41	4.49	0.59	4.07	0.77	4.00	1.53
แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนา คุณภาพงานของนักเรียน	3.33	0.52	4.42	0.59	4.13	0.75	4.71	0.49
การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้น ไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น	3.33	0.52	4.36	0.66	4.13	0.73	4.57	0.79
รวม	3.31	0.52	4.38	0.45	4.03	0.62	4.29	0.95
ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน								
แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ ในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.17	0.41	4.42	0.59	3.95	0.71	3.14	0.90

ตาราง 8 (ต่อ)

	ประสบการณ์ในการทำงาน							
	1 - 5 ปี		6-10 ปี		11-15 ปี		15 ขึ้นไป	
	n=6		n=125		n=239		n=7	
	$\bar{X}$	S	X	S	X	S	X	S
แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถทางทักษะและ จิตพิสัยของผู้เรียน	3.33	0.52	4.35	0.61	4.05	0.69	4.29	0.76
แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผล การศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ	3.33	0.52	4.33	0.66	3.96	0.81	3.43	0.79
แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับ สูงขึ้น สามารถเข้าใจถึงพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.33	0.52	4.38	0.64	4.13	0.72	4.00	0.82
รวม	3.29	0.46	4.37	0.50	4.03	0.64	2.71	1.38
<u>การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน</u>								
การประเมินแฟ้มสะสมงานการจัดให้มี ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบ ไว้ด้วย	3.33	0.52	4.46	0.60	4.09	0.68	4.29	0.95
ควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับ ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพื่อช่วย ในการตรวจสอบการเรียนรู้การสอน	3.33	0.52	4.32	0.64	4.02	0.69	2.71	1.38
ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ โดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา	3.33	0.52	4.37	0.64	4.12	0.67	4.57	0.53
ควรมีการประชุมและให้การนิเทศ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง แฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน	3.50	0.84	4.43	0.64	4.07	0.76	4.29	0.76
ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงาน ของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน	3.33	0.52	4.46	0.59	4.22	0.71	3.43	1.51
ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา ของกรมอาชีวศึกษา	3.33	0.82	4.45	0.65	4.11	0.71	4.29	0.76

ตาราง 8 (ต่อ)

	ประสบการณ์ในการทำงาน							
	1 - 5 ปี		6-10 ปี		11-15 ปี		15 ขึ้นไป	
	n=6		n=125		n=239		n=7	
	$\bar{X}$	S	X	S	X	S	X	S
ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	3.17	0.41	4.36	0.63	4.13	0.67	4.14	0.38
ทุกฝ่าย สามารถร่วมกันพัฒนา								
ศักยภาพของผู้เรียน								
การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการ	3.33	0.82	4.42	0.60	4.13	0.68	3.86	1.07
ประเมินผลการเรียนโดยใช้								
แฟ้มสะสมงาน								
การเน้นให้ผู้ใช้นแฟ้มสะสมงานเอาใจใส่	3.33	0.52	4.42	0.60	4.10	0.66	3.43	0.79
ต่อการประเมินผลการเรียน								
รวม	3.33	0.56	4.41	0.44	4.11	0.55	3.89	0.48
รวมทุกด้าน	3.32	0.52	4.39	0.41	4.06	0.55	3.93	0.49

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ใน
การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับไม่แน่ใจโดยรวม และรายชื่อ

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์มีความคิดเห็นที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 -
10 ปี, 11-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม
และรายชื่อ ดังนี้ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิเคราะห์และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้
ชัดเจนยิ่งขึ้น แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง แฟ้มสะสมงานช่วย
ให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงานช่วยให้การประเมินผู้เรียนได้ชัดเจนครบถ้วนตาม
จุดประสงค์ของหลักสูตร แฟ้มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้านการวัดผลการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
สามารถประเมินและกำหนดความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้แฟ้มสะสมงาน
เป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น และแฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการผสมกลมกลืนอย่างเป็น
ธรรมชาติในกระบวนการเรียนรู้

ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผล
การเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับไม่เห็นด้วยโดยรวม และรายชื่อ

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์มีความคิดเห็นที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี, 11-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานในระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายข้อดังนี้ แฟ้มสะสมงานจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะ และจิตพิสัยของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม และแฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับไม่เห็นด้วยโดยรวม และรายข้อ

ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และอาจารย์มีความคิดเห็นที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี, 11-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานระดับเห็นด้วยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานพัฒนาการของผู้เรียนในลำดับขั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูปแบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบไว้ด้วย ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ควรมีการประชุมและการให้เหตุผลเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานทุกภาคเรียน การเน้นให้ผู้ใช้แฟ้มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียนและควรมีการใช้แฟ้มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยในกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คึกขานินเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คึกขานินเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่รู้จัก และไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน

ความคิดเห็น	รู้จัก n = 326		ไม่รู้จัก n = 51		t
	X	S	$\bar{X}$	S	
ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน	4.22	0.55	3.59	0.64	6.69
ประสิทธิภาพของการประเมิน	4.20	0.59	3.62	0.62	6.27
ประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน					
การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.26	0.50	3.74	0.09	6.15
รวม	4.26	0.49	3.66	0.57	6.81

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คึกขานินเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่รู้จัก และไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
ที่เข้าใจ และไม่เข้าใจในแฟ้มสะสมงาน

ความคิดเห็น	เข้าใจ n = 245		ไม่เข้าใจ n = 132		t
	X	S	$\bar{X}$	S	
ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน	4.33	0.51	3.78	0.60	8.82
ประสิทธิภาพของการประเมิน	4.31	0.57	3.78	0.57	8.61
ประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน					
การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.35	0.48	3.90	0.53	8.22
รวม	4.33	0.46	3.83	0.52	9.28

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีความเข้าใจ และไม่เข้าใจแฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
ที่เคยใช้ และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน

ความคิดเห็น	เคยใช้ n = 54		ไม่เคยใช้ n = 323		t
	X	S	$\bar{X}$	S	
ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน	4.47	0.51	4.08	0.60	5.09
ประสิทธิภาพของการประเมิน	4.41	0.54	4.07	0.62	4.08
ประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน					
การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.46	0.46	4.14	0.54	4.52
รวม	4.45	0.45	4.10	0.54	5.13

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่เคยใช้ และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ
ที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน

ความคิดเห็น	เห็นด้วย n = 337		ไม่เห็นด้วย n = 40		t
	X	S	$\bar{X}$	S	
ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน	4.21	0.55	3.50	0.67	6.43
ประสิทธิภาพของการประเมิน	4.19	0.58	3.51	0.65	6.26
ประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน					
การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน	4.27	0.48	3.59	0.63	6.53
รวม	4.23	0.48	3.54	0.60	6.90

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการในสถานศึกษาระดับประโยควิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งเปิดสอนประเภทวิชาศิลปกรรม กลุ่มคณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 438 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สังกัดกรมอาชีวศึกษา และตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ตัวเลือก (Rating scale) เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจต่อแฟ้มสะสมงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการนำแฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน และด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงาน โดยแต่ละข้อเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับประชากรที่อยู่ในส่วนกลาง ส่วนประชากรที่อยู่ในส่วนภูมิภาคนั้นใช้วิธีการส่งและเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา รวมทั้งสิ้น 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.84 และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ โดยการหาค่าร้อยละ

3. ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นซึ่งประเมินจากค่าเฉลี่ย

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงาน ได้แก่ การรู้จักและไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน ความเข้าใจและไม่เข้าใจในเรื่องการใช้แฟ้มสะสมงาน การเคยใช้และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา โดยใช้ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 377 คน เป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมากที่สุด (ร้อยละ 63.7) และจำนวนคณาจารย์น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.1) เมื่อจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษา มีจำนวนผู้บริหารมากที่สุด (ร้อยละ 90.7) และจำนวนอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมากที่สุด (ร้อยละ 92.1) ขณะที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา มีจำนวนคณาจารย์มากที่สุด (ร้อยละ 100) ประชากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.4) และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 65.3)

ตอนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ

ประชากรส่วนใหญ่รู้จักแฟ้มสะสมงาน (ร้อยละ 86.5) มีความเข้าใจเรื่องการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (ร้อยละ 65.0) แต่ส่วนใหญ่ยังไม่เคยนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียน (ร้อยละ 85.7) และเห็นด้วยในการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียน (ร้อยละ 98.4)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

1.1 ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และศูนย์วิจัยและพัฒนา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

1.2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และศูนย์วิจัยและพัฒนา

1.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคและ ศูนย์วิจัยและพัฒนา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนประเภทวิชาศิลปกรรมจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

2.1 ประโยชน์ของแพมสะสมงาน ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของแพมสะสมงานของ
ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

2.2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อ
ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คึกกานันท์เทศก์และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

2.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร ศึกษาในเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับเห็นด้วย

3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนประเภทวิชาศิลปกรรม จำแนกตามวงการศึกษา

3.1 ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานของ
ผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี โท และมากกว่าปริญญาโท
โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

3.2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร ศึกษาในเทศก์ และอาจารย์-ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี โท และมากกว่าปริญญาโท โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ เห็นด้วย

3.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ตามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คึกฉานินเทคท์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี โท และมากกว่าปริญญาโท โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

4. ความคิดเห็นของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานประเภทวิชาศิลปกรรมจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

4.1 ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานของ
ผู้บริหารศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี โดยรวมและ
รายข้ออยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คีตงานเทศก์ และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

4.2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหารศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอน ภาคปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คีษานีเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

4.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คีษานีเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีวุฒิการศึกษา 6 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเพณีวิชาศิลปกรรม จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงาน ได้แก่ การรู้จักและไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน ความเข้าใจและไม่เข้าใจในเรื่องการใช้แฟ้มสะสมงาน การเคยใช้และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา

1. เปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นรายด้านและโดยรวมของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่รู้จักและไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นรายด้านและโดยรวมของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เข้าใจและไม่เข้าใจแฟ้มสะสมงาน ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นรายด้านและโดยรวมของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เคยใช้และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบผลการทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นรายด้านและโดยรวมของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการใช้แฟ้มสะสมงานในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร คีษานีเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเพณีวิชาศิลปกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป เนื่องจากมีวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 37 แห่ง จำนวนของผู้บริหาร และคีษานีเทศก์ อยู่ในสัดส่วนลำดับรองลงไป เนื่องจากตำแหน่ง

ผู้บริหารนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนของสถาบัน ส่วนจำนวนศึกษานิเทศก์มีเฉพาะในศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 ศึกษานิเทศก์ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการนิเทศก์โดยเฉพาะเท่านั้น

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติส่วนใหญ่รู้จักคำว่า แฟ้มสะสมงาน หรือ “พอร์ตโฟลิโอ” (Portfolio) เนื่องจากคนในสาขาวิชาชีพบางสาขา เช่น สื่อโฆษณา ศิลปกรรม การถ่ายภาพ และสถาปัตยกรรม เป็นต้น ได้นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมผลงานเพื่อนำเสนอต่อลูกค้า (บุญเชิด ภิญญ-อนันตพงศ์. 2540 : 15) และมีความเข้าใจในเรื่องการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนได้ แม้ส่วนใหญ่จะยังไม่ได้นำมาใช้ก็ตาม แต่ก็เห็นด้วยหากจะมีการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในช่วงประมาณปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ได้มีการเขียนบทความ ตลอดจนวิจัย ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนในสาขาวิชาอื่น จึงทำให้นักวิชาชีพในสาขาศิลปกรรมเกิดความสนใจ และติดตามความก้าวหน้าในการใช้แฟ้มสะสมงานดังกล่าว

3. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชาศิลปกรรม

3.1 ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแฟ้มสะสมงานอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งได้แก่ แฟ้มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงานของนักเรียน และ การใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น อยู่ในอันดับต้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540. : 138) ที่พบว่า กระบวนการของแฟ้มสะสมงาน ช่วยทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้ง 4 ทักษะ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนอย่างมาก และงานวิจัยของแคล์ฟีและเพอร์ฟูโม (Calfie and Perfumo. 1992. : 534) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน พบว่า ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจที่จุดมุ่งหมายของการใช้แฟ้มสะสมงาน ทำให้เกิดความเที่ยงตรงในการประเมินความก้าวหน้า และพัฒนาการทางการเรียนของนักเรียน

3.2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมีความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งได้แก่ แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นสามารถเข้าใจพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชนาธิป พรกุล (2540 : 1) ว่า แฟ้มสะสมงานเป็นเอกสารสำคัญที่สรุปข้อมูลของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการตลอดระยะที่นานพอจะเห็นความเปลี่ยนแปลง และงานวิจัยของชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540 : 138) ที่สรุปว่าการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานสามารถถ่ายโยงและสรุปผลการประเมิน ประเมินระดับสติปัญญาที่ซับซ้อนของผู้ถูกประเมินได้ นอกจากนั้นงานวิจัยของสไมเลย์ (Smiley. 1992 : 54) พบว่า การประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงานทำให้ครูมีความพึงพอใจและประสบผลสำเร็จในการประเมินผล การเรียน โดยวิธีนี้ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขต่อกิจกรรมการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนดีกว่าเดิม อีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ความคิดเห็นของประชากรที่ว่าแฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฮมม์ (Hemme. 1992 : Abstract) ว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นและความยุติธรรมเช่นเดียวกับการวัดผลด้วยวิธีการอื่น ๆ และมีหลักฐานว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติมีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงาน อยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งได้แก่ ควรมีการแสดงนิทรรศการพัฒนาการของผู้เรียนในชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน การประเมินแฟ้มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนประกอบด้วย และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานทุกฝ่ายสามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฮมม์ (Hemme. 1992 : Abstract) ที่ว่าแฟ้มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคน นอกจากผลงานแล้วยังประกอบด้วยแบบประเมินตนเอง บันทึกข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวของนักเรียน และข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง คือการนำไปใช้ในห้องเรียนจะได้ผลดีมากหากมีทีมงานในการช่วยกันร่วมพัฒนา

4. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน ประเภทวิชา ศิลปกรรม จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงาน ได้แก่ การรู้จักและไม่รู้จัก ความเข้าใจและไม่เข้าใจ การเคยใช้และไม่เคยใช้ การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่รู้จักและไม่รู้จักแฟ้มสะสมงาน ที่มีความเข้าใจและไม่เข้าใจแฟ้มสะสมงาน ที่เคยใช้และไม่เคยใช้แฟ้มสะสมงาน และที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการใช้แฟ้มสะสมงานไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าเรื่องของ การนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนนั้น นับได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ของวงการการศึกษาของไทย จึงทำให้เกิดความสนใจต่อการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ทั้งในกลุ่มประชากรทั้งสองฝ่ายดังกล่าวนั่นเอง ซึ่งชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540. : 126) ได้สรุปว่าการใช้แฟ้มสะสมงานจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การเตรียมครูให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงแนวคิด หลักการและวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนจนมองเห็นคุณค่า ดังนั้นสมควรที่ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ควรจะให้การนิเทศการนำแฟ้มสะสมงานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น และจากคำกล่าวของอุทุมพร ทองอุไทย จามรมาน (2540 : 13) ที่ว่าแฟ้มสะสมงานของนักเรียนเป็นเทคนิคการวัดผลอย่างหนึ่งที่สะท้อนการเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียน โรงเรียนสามารถจัด ประสพการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยการผสมผสานความรู้จากภาคทฤษฎีจากหลายๆ วิชา มาสู่ภาคปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ผู้สอนควรปรับปรุงในเรื่องการสอนที่เปิดโอกาสให้พัฒนาเทคนิคและแนะนำการค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าทั้งผู้ประเมินและผู้ปฏิบัติ
2. ด้านการบริหารพัฒนา ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสม โดยมีการบูรณาการ อยู่สม่ำเสมอ จัดหาห้องสมุดและบริเวณที่แนะนำผลงานอันเนื่องมาจากการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

3. แนะนำ ให้ความรู้ แก่ศึกษานิเทศก์ที่มีหน้าที่โดยตรงในการแนะนำ และส่งเสริมความเข้าใจต่อ อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารให้มีส่วนร่วมในการประเมิน โดยกระตุ้นให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาค้นคว้ารูปแบบของแฟ้มสะสมงานที่เหมาะสม และสามารถนำมาใช้ในการ ประเมินผลการเรียนในสาขาศิลปะโดยเฉพาะ
2. ทำการศึกษาติดตามผลการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลการเรียนในสาขาศิลปะ
3. ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนหรือนักศึกษาเกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการ ประเมินผลการเรียนในสาขาศิลปะ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สดประเสริฐ. (2523). ครู 2000. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กรมอาชีวศึกษา. (2538). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาการออกแบบ สาขาวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องหนัง สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา สาขาวิชาเทคโนโลยีถ่ายภาพและวิทัศน์ สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี สาขาวิชาเจียรไนอัญมณี สาขาวิชาช่างทองหลวง*. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- กรมอาชีวศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2524). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- _____. (2541). เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน. ระหว่างวันที่ 20-23 กรกฎาคม 2541 ณ โรงแรมโกลเด้นดราagoon จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- กฤษมันต์ วัฒนางรงค์. (2541, มกราคม-มีนาคม). "พอดโฟลิโอเทคโนโลยีการสอนวิชาชีพ," *พัฒนาเทคนิคศึกษา*. 10 (25) : 7 - 16.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2535). *มองการศึกษาเส้นทางที่เท่าเทียมของคนไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์-จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานดา พูลลาภทวี. (2528). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2540, มกราคม-มีนาคม). "มิติใหม่ของการวัดและประเมินผล," *สารพัฒนาหลักสูตร*. 16 (128) : 69-75.
- ชนาธิป พรกุล. (2540). *เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องพอดโฟลิโอครู*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ชวาล แพรัตกุล. (2509). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2540). *คู่มือการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานดีเด่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันครู-อาชีวศึกษา.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2540). *การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่สาม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์. (2529). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- ทวีเกียรติ ไชยงยศ. (2532). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการวาดภาพโดยวิธีสอนแบบในออกนอกกับวิธีสอนแบบนอกเข้าใน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธนู แสงศักดิ์. (2509). "ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา," *จุลสารฉบับพิเศษสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย*.
- นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. (2525). *ศิลปศึกษากับครูประถม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตีรณสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2540, เมษายน). "พอดโฟลิโอ : การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน," *การศึกษา กทม*. 20 (7) : 13-19.

- เผียน ไชยคร. (2525). การวิเคราะห์ข้อสอบความถนัดทางการเรียนในการสอบคัดเลือกผู้สำเร็จการศึกษา
ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พลิชย์ พิงเดช. (2542). การศึกษาใช้แฟ้มสะสมงานในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลของ
ครูช่วงอุตสาหกรรม ระดับมัธยมศึกษา. สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5. ปรินูณานิพนธ์
กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ภาวิณี ศรีสุวัฒนานันท์. (2540, มกราคม-เมษายน). "การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยระบบแฟ้มผลงาน,"
ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 12 (1) : 1-17.
- ยัง พิตยานิยม. (2523). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2528). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์.
- วารี อินทวิธา. (2515). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศศิธร ชูตินันทกุล. (2536). "การสร้างแบบประเมินและเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินโรงเรียนเอกชนที่เปิด
สอนคอมพิวเตอร์. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2538, มกราคม-เมษายน). "การประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพจริง :
การใช้แฟ้มสะสมงาน," การวัดผลการศึกษา. 16 (48) : 31-36.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (2541-2544).
กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สุนทร พานิชกุล. (ม.ป.ป.). รวบรวมคู่มือหลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนันต์ ศรีโสภ. (2520ก). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2520ข). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- อารี สุทธิพันธ์. (2515). ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.
- อุทุมพร ทองอุไทย จามรمان. (2540). แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ของนักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ และ
ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับลิชชิ่ง.
- Arter, Judith A. (1990, November). "Using Portfolio in Instruction and Assessment," *The Northwest
Regional Educational Laboratory*. 15 (1) : 81-91.
- Aschbacher, Paul. (1991, April). "Performance Assessment : State Activity, Interest and Concerns,"
Applied Easurement in Education. 15 (4) : 275-288.
- Best, John W. (1978). *Research in Education*. New Delhi : Prentice-Hall of India.

- Brid. T. (1990). "The School Teachers Portfolio," *An Essay on Possibilities*. 2nd California : Newbury Park.
- Boyd, Joseph L. Jr. and Benjamin Shimberg. (1978). *Handbook of Performances Testing : A Practical Guide for Test Maker*. Minnesota : Universit of Minesota.
- Calfee, Robert C. and Pam Perfume. (1992, April). "Opportunities for a Revolution In Assessment Learning of Reading," *Student Portfolios*. 36 (7) : 532-537.
- Cotton, Kathleen. (1995). *Effective Schooling Practices : A Research Synthesis 1995 Update*. Oregon : Northwest Regional Educational Laboratory.
- Hamns, Marry and Denis Adams. (1991. May). "Portfolio Research : A Slim Collection," *Educational Leadership*. 52 (2) : 48-55.
- Heme, Jill and Steven Schman. (1992). *Portfolio Assessment Implementation and Use at Elementary Level*. n.d.
- Ketter, Jean Smiley. (1993, September). "Behavioral and Attitudinal Change in Teacher and Student As a Result of Evaluation Writing," *Dissertation Abstracts International*. 54 (9) : 3359A.
- Lynne, Milles. (1994, April). "Yes It Can Work : Portfolio Assessment With Preschool," *Childhood Education*. 41 (2) : 14-17.
- Mehren, William A. (1973). *Measurement and Evaluation Education and Psychology*. New York : Rinehart and Winston.
- Mills, Lynne. (1994, April). "Yes it can work : Portfolio Assessment With Preschooler," *Childhood Education*. 2 : 14-17.
- Pearson, Carol S. (1989). *Education the Majority : Women Challenge Tradition in Higher Education*. New York : American Council on Education and Macmillan.
- Poulson, F.L. and P.R.Poulson. (1995, November). "What Makes a Portfolio As a Portfolio?," *Educational Leadership*. 48 (2) : 60-63.
- Salvia, John. (1995). *Assessment*. 6th ed. Boston : Houghton Mifflin Co.Ltd.
- Thoburn, Ray Wallace. (1992, January). "A Case Study of How Art Teacher in New Zealand Primary and Secondary Schools View Their Role," *Dissertation Abstracts International*. 53 (1) : 2943A.
- Wiggins, G. (1989). *A True Jest Toward More Authentic and Equitable Assessment*. PhiDelta Kappa.
- Wolf, Dennie Palmer. (1989, April). "Portfolio Assessment : Sampling Student Work," *Educational Leadership*. 46 (7) : 35-39.

ภาคผนวก

- ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์สังกัดกรมอาชีวศึกษาตอบแบบสอบถาม
- แบบสอบถาม

ที่ ทม 1007/4413

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กันยายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคณิต พรหมพราย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2538" โดยมี อาจารย์สุรชาติ ทินานนท์ และ อาจารย์สุภาพร ณะชานนท์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปกรรม และศึกษานิเทศก์ ในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2538 ในระหว่างเดือนตุลาคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายคณิต พรหมพราย ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1007/4444

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กันยายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคณิต พริ้มพราย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2538" โดยมี อาจารย์สุรชาติ หินานนท์ และ อาจารย์สุภาพร ณะชานนท์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปกรรม และศึกษานิเทศก์ ในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2538 ในระหว่างเดือนตุลาคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายคณิต พริ้มพราย ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

(สำหรับผู้บริหาร, ศึกษานิเทศก์, อาจารย์)

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลป
กรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และ
อาจารย์ต่อการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อประกอบการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็น
ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อการใช้
แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ .
พุทธศักราช 2538 สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการกรอกแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
ทั้งนี้ เพราะข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะมีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อ
ความสมบูรณ์ของการวิจัยและเพื่อประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนานักกิจกรรม การวัด
และประเมินผลด้านแฟ้มสะสมงานให้มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา
ของประเทศ

ขอขอบคุณ

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจต่อแฟ้มสะสมงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ

ต่อการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา

(สำหรับผู้บริหาร , ศึกษานิเทศก์, อาจารย์)

ตอนที่ 1 สถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียน / ลงใน ☐ หรือเก็บข้อความลงในช่องว่าง

1. หน่วยงานที่สังกัด

- ☐ 1. วิทยาลัยอาชีวศึกษา.....
- ☐ 2. วิทยาลัยเทคนิค.....
- ☐ 3. วิทยาลัยสารพัดช่าง.....
- ☐ 4. ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาค.....
- ☐ 5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 หน่วยงานนิเทศก์

2. ตำแหน่งหน้าที่

- ☐ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา -
- ☐ 2. ศึกษานิเทศก์
- ☐ 3. อาจารย์ผู้สอน

3. วุฒิการศึกษา

- ☐ 1. ปริญญาตรี
- ☐ 2. ปริญญาโท
- ☐ 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ 1. สำหรับผู้บริหาร ท่านมีประสบการณ์ในการบริหาร ปี
- ☐ 2. สำหรับอาจารย์ ท่านมีประสบการณ์ในการสอน ปี
- ☐ 3. สำหรับศึกษานิเทศก์ ท่านมีประสบการณ์ด้านนิเทศก์..... ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจต่อเพิ่มสะสมงาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในข้อที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญ
เกี่ยวกับความเข้าใจต่อเพิ่มสะสมงาน

1. ท่านเคยได้รู้จักคำว่าเพิ่มสะสมงานมาบ้างแล้วหรือไม่

☐ รู้จัก

☐ ไม่รู้จัก

2. ท่านมีความเข้าใจในเรื่องการประเมินผลการเรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงานหรือไม่

☐ เข้าใจ

☐ ไม่เข้าใจ

3. ท่านเคยใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนบ้างแล้วหรือยัง

☐ เคย

☐ ไม่เคย

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากจะมีการนำวิธีประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงานมาใช้ในสถานศึกษา

☐ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบ (Cleck List)

ส่วนที่ 2 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิดมีลักษณะ
เป็นแบบประมาณค่าแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านประโยชน์ของเพิ่มสะสมงาน	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน	จำนวน 4 ข้อ
3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เพิ่มสะสมงาน	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและอาจารย์ผู้สอนตามปฏิบัติ
ต่อการใช้เพิ่มสะสมงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย / ลง ในข้อที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญ
 ต่อการประเมินผลการเรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ ด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านที่ 1 ประโยชน์ของเพิ่มสะสมงาน					
1	เพิ่มสะสมงานเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปด้าน การวัดผลการศึกษา					
2	เพิ่มสะสมงานช่วยให้มีการผลานกลมกลืนอย่าง เป็นธรรมชาติในขบวนการเรียนรู้					
3	ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินและกำหนด ความสามารถของผู้เรียนได้ด้วยการใช้เพิ่ม สะสมงาน					
4	เพิ่มสะสมงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง					
5	เพิ่มสะสมงานช่วยให้มีการประเมินผู้เรียนได้ชัด เจนครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร					
6	เพิ่มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบาย วิจารณ์และให้คำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น					
7	เพิ่มสะสมงานช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพงาน ของนักเรียน					
8	การใช้เพิ่มสะสมงานเป็นการกระตุ้นไปสู่ การเพิ่มพูนศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในด้านประโยชน์ของเพิ่มสะสมงาน.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ ด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน					
1	แฟ้มสะสมงานจะช่วยชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย					
2	แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถทางทักษะและจิตพิสัยของผู้เรียน					
3	แฟ้มสะสมงานส่งเสริมการประเมินผลการศึกษาได้อย่างเป็นธรรม					
4	แฟ้มสะสมงานช่วยให้ผู้สอนในระดับสูงขึ้นไปสามารถเข้าใจถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในด้านประสิทธิภาพของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ ด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านที่ 3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เพิ่มสะสมงาน					
1	การประเมินเพิ่มสะสมงานควรจัดให้มีข้อมูล ส่วนตัวของผู้เรียนประกอบด้วยไว้ด้วย					
2	ควรมีการใช้เพิ่มสะสมงานทุกลำดับขั้นตอนของ การปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการตรวจสอบการเรียนรู้ การสอน					
3	ควรประเมินความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอโดยรูป แบบที่ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา					
4	ควรมีการประชุมและให้การนิเทศเพื่อส่งเสริม ความเข้าใจในเรื่องเพิ่มสะสมงานทุกภาคเรียน					
5	ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานการของ ผู้เรียนในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานของ ผู้เรียนจากเพิ่มสะสมงาน					
6	ท่านเห็นด้วยในการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงาน มาใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา					
7	ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้เพิ่มสะสมงานทุกฝ่าย สามารถร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน					
8	การส่งเสริมให้มีความสำคัญในการประเมินผลการ เรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน					
9	การเน้นให้ผู้ใช้เพิ่มสะสมงานเอาใจใส่ต่อการ ประเมินผลการเรียน					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เพิ่มสะสมงาน.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ตัวอย่างรูปแบบการประเมิน ผลงานชิ้นที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถวาดเขียนภาพหุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิตได้อย่างถูกต้องตามต้องหลักการ

ข้อกำหนดการมอบหมายงาน

ให้นักเรียนเขียนภาพหุ่นนิ่ง รูปทรงเรขาคณิตที่กำหนดให้ ด้วยดินสอแรเงา (EE) ในเวลา 2 ชั่วโมง โดยคำนึงถึงข้อกำหนดดังต่อไปนี้

1. การร่างภาพ
 - 1.1 การจัดภาพ
 - 1.2 โครงสร้าง สัดส่วน
 - 1.3 ทศนิยมภาพ
2. การแรเงา
 - 2.1 ระยะของวัตถุ
 - 2.2 ความมีมวลและปริมาตรของวัตถุ
 - 2.3 แสง / เงา
 - 2.4 น้ำหนักของวัตถุ

คำชี้แจงประกอบแบบประเมินผลงานผู้เรียน

คุณภาพของงาน

- 4 หมายถึง ยอดเยี่ยม
(ร่องรอยของการทำผลงานหรือการปฏิบัติความถูกต้องของผลงานปรากฏชัดเจน เห็นชัด)
- 3 หมายถึง งานดี
(ร่องรอยของการทำผลงานหรือการปฏิบัติความถูกต้องของผลงานปรากฏผลชัดเจนส่วนใหญ่)
- 2 หมายถึง งานพอใช้
(ร่องรอยของการทำผลงานหรือการปฏิบัติความถูกต้องของผลงานปรากฏผลชัดเจนบางอย่าง)
- 1 หมายถึง งานต้องปรับปรุง
(ร่องรอยของการทำผลงานหรือการปฏิบัติความถูกต้องของผลงานปรากฏผลไม่ชัดเจน)

การยอมรับ

- 2 หมายถึง ชื่นงานในด้านนั้นดี และได้รับความไว้วางใจเชื่อถือจากครู เพื่อน หรือบุคคลอื่น
ในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่
- 1 หมายถึง ชื่นงานนั้นได้รับความไว้วางใจจากครู เพื่อน หรือบุคคลอื่นในสถานศึกษาเป็น
บางส่วน

แบบประเมินผลงานชิ้นที่

รายการประเมิน	4	3	2	1	หมายเหตุ
1. การทำงาน					
1.1 การจัดภาพ					
1.2 โครงสร้าง สัดส่วน					
1.3 ทศนิยมภาพ					
2. การแรงงา					
2.1 ระยะของวัตถุ					
2.2 ความมีมวลและปริมาตรของวัตถุ					
2.3 แสง / เงา					
2.4 น้ำหนักของวัตถุ					

ข้อคิดเห็นต่อชิ้นงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน

(ผู้สอน / นักเรียน / เพื่อน)

ผลงาน

(ชื่อเจ้าของผลงาน)

ภาพ หุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิต

ชื่อภาพ

ขนาด 40 ซม. X 60 ซม.

เทคนิค วาดด้วยดินสอแรเงา (EE)

วันที่ / เดือน / ปี

เวลา

ที่มาของภาพ (สถานที่ เหตุการณ์ ฯลฯ)

ประกอบการเรียนรายวิชา

เรื่อง

ถ่ายภาพโดย (กรณีที่เก็บเป็นภาพถ่าย)

ที่เก็บผลงานจริง

ใบงานที่ การจัดทำแฟ้มผลงาน

1. กลุ่มอภิปรายแนวทางการจัดทำแฟ้มผลงานนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนของตนเอง
2. กลุ่มออกแบบการจัดทำแฟ้มผลงานของนักเรียนตามหัวข้อและกำหนดระยะเวลา (ถ้ากำหนดให้)
 - (1) กำหนดจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มผลงาน (จัดทำแฟ้มผลงานเพื่ออะไร)
 - (2) ลักษณะที่เก็บงานและโครงสร้างของแฟ้มผลงาน (จะเก็บงานไว้ในอะไร อย่างไร)
 - (3) การรวบรวมงานและการจัดการชิ้นงาน (เลือกชิ้นใหม่บ้าง เมื่อใด และบอกเหตุผลในการเลือก)
 - (4) การสร้างสรรค์งาน (ตกแต่งแฟ้มเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง)
 - (5) ให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงานและการตรวจสอบความสามารถของตนเอง (ให้นักเรียนตรวจสอบความสามารถของตนเองอย่างไร เมื่อใด)
 - (6) การประเมินค่าผลงาน (จะประเมินงาน / แฟ้มอย่างไร)
 - (7) การประชาสัมพันธ์แฟ้มผลงาน (จะเผยแพร่ผลงานอย่างไร)
3. กลุ่มจัดทำใบงานนักเรียน ให้จัดทำแฟ้มผลงาน

แบบฟอร์มการให้คะแนนผลงาน ประเภทวิชาศิลปกรรม

วิชา

ชื่อ นามสกุล เลขที่

ชื่อผลงาน ลำดับที่ ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค

ผู้ประเมิน วันที่ประเมิน / / 25

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานทักษะพิจารณาผลงานในแฟ้มสะสมงาน แล้ว
ตัดสินใจให้คะแนนรายการประเมินแต่ละรายการตามความเป็นจริง

รายการที่ประเมิน	5 (ยอดเยี่ยม)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ปรับปรุง)	1 (ใช้ไม่ได้)
1.					
2.					
3.					
4.					

ได้คะแนน

ตัวอย่าง
แบบประเมินตนเอง

ชื่อ นามสกุล ชั้น

ความคิดเห็นที่มีต่อแฟ้มสะสมงาน

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ นามสกุล ชั้น

มีความคิดเห็นที่มีต่อแฟ้มสะสมงานวิชา

คุณภาพงาน

เนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานชิ้นนี้

อุปสรรคในการทำงานชิ้นนี้

เวลาที่ใช้ทำงาน

วิธีการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำงานครั้งต่อไป

วัน / เดือน / ปี

ตัวอย่าง
แบบประเมินชิ้นงานของผู้ปกครอง / บุคคลที่เกี่ยวข้อง
สถานศึกษา

ชื่อ นามสกุล ระดับชั้น

โปรดพิจารณาผลงานของ นาย / นางสาว

และแสดงความคิดเห็นต่อผลงานบุตรหลานท่าน

1. ผลงานชิ้นใดที่สร้างความประหลาดใจให้แก่ท่านมากที่สุด

เพราะ

2. ท่านคิดว่าชิ้นงานที่ต้องทำเพิ่มเติม คือ

เพราะ

3. ท่านต้องการเก็บชิ้นงานใดในแฟ้มสะสมงาน

เพราะ

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ปกครอง

ตัวอย่าง
แบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรม / ผลงานดีเด่น / เหตุการณ์ประทับใจของผู้เรียน

ชื่อ นามสกุล ระดับชั้น
โรงเรียน

พฤติกรรม / ผลงานดีเด่น / เหตุการณ์ประทับใจ	หลักฐานที่อ้างอิง / กรณีตัวอย่าง

ผู้บันทึก

(ผู้บันทึก หมายถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู)

ตัวอย่าง
แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน

โรงเรียน
 ชื่อ นามสกุล ระดับชั้น
 ชื่อชิ้นงาน ประเภทของชิ้นงาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
	1	2	3	4	

ผู้ประเมิน
 (.....)

ประวัติเจ้าของผลงาน

รูปถ่าย

ชื่อ

ที่อยู่ปัจจุบัน

.....

ชื่อบิดา อาชีพ

ชื่อมารดา อาชีพ

เข้าศึกษา ณ สถานศึกษาแห่งนี้เมื่อ

ระดับการศึกษา ประเภทวิชา

สาขาวิชา กลุ่มวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

วิชาที่ชอบเรียนมาก

ความถนัด / ความสนใจ / ความสามารถพิเศษ

.....

งานอดิเรก

ลักษณะนิสัยของตนเองที่คิดว่าดี

.....

ความใฝ่ฝัน / ความต้องการ

คติพจน์

เพื่อนสนิทที่ไว้วางใจมากที่สุด

ตัวอย่าง
แบบประเมินคุณภาพชิ้นงาน

โรงเรียน
 ชื่อ นามสกุล ระดับชั้น
 ชื่อชิ้นงาน ประเภทของชิ้นงาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		หมายเหตุ
	2	1	

ผู้ประเมิน
 (ครู เพื่อน ผู้ปกครอง)

ตัวอย่าง
แบบสรุปการประเมินผลงาน
เพื่อคัดเลือกชิ้นงานเข้าแฟ้มสะสมงาน

โรงเรียน ห้อง ระดับชั้น

ชิ้นงานของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ										หมายเหตุ
	ผู้เรียน				ครู		เพื่อน		บุคคลอื่น		
	1	2	3	4	2	1	2	1	2	1	
1.											
2.											
3.											

บันทึกเพิ่มเติม

.....

(ลงชื่อ)

(เจ้าของแฟ้มสะสมงาน)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายคณิต พรหมพราย
วันเดือนปีเกิด	10 พฤษภาคม 2500
สถานที่เกิด	175-177 ถนนสุติก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	130/25 หมู่บ้านสินสุข ถนนนวลจันทร์ เขตคลองกุ่ม กรุงเทพฯ
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ 6 หน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 3 กม. 5 – 6 แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2523	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง สาขาวิชาการออกแบบตกแต่ง
พ.ศ.2526	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง สาขาวิชาการออกแบบตกแต่ง
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ